

חיובי מים

חטיבת הכספים

חטיבת תפעול ושפ"ע

חיובי מים

הקדמה - עיקרי הממצאים וההמלצות

1. כללי

- 1.1 בהתאם לתוכנית הביקורת השנתית של מבקרת העירייה לשנים 2022 - 2023, נערכה ביקורת בנושא צריכה וחיובי מים במוסדות העירייה.
- 1.2 נכון לשנים 2020-2021 העירייה נושאת בתשלומי המים בהיקף של כ- 6 מליון ₪ בשנה, שיותר ממחציתם נובעים מהשימוש במים בגינון הציבורי.
- 1.3 נכון לחודש ספטמבר 2022 ישנם 504 מדי מים המשוייכים לעירייה, אשר על פי הצריכה הנמדדת בהם מחוייבת העירייה בחיובי המים.
- 1.4 האחריות על נושא הפיקוח, הבקרה והמעקב על קובצי חיובי המים הדו-חודשיים המגיעים מתאגיד "מי בת ים" לעירייה מוטלת על גזברות העירייה. על מנת לבצע משימה זו על גזברות העירייה להיעזר במנהלים ביחידות השונות בעירייה, ובעיקר במנהלים באגף חזות העיר האחראים על תחזוקת שטחי הגינון והשקייתם.
- 1.5 בנוסף, על מנת לנהל את הפיקוח, הבקרה והמעקב אחר צריכת המים וחיובי המים באמצעות בדיקת קובצי חיובי המים, נעזרת העירייה בשתי חברות פרטיות "גדיר" ו"מוטורולה" שנבחרו באמצעות ועדת התקשרויות, ומועסקות על פי הסכמים שנחתמו עימן.
- 1.6 מטרת ההתקשרויות עם כל אחת מהחברות כמוגדר בהסכמים איתן הינה, כדלקמן :
 - 1.6.1 חברת "גדיר הנדסה בע"מ" – עבודות פיקוח, בקרה, וניתוח ממוחשב של חשבונות החשמל והוצאות החשמל של העירייה וכן ביצוע בדיקה ייעוץ, פיקוח, בקרה וניתוח ממוחשב לחשבונות המים של מוסדות העירייה ונכסיה.
 - 1.6.2 חברת "מוטורולה סולושנס בע"מ" – עבודות אחזקה, ניהול, תפעול, אספקה והתקנה של מערכת השקייה ובקרת השקייה.
- 1.7 מטרת הביקורת היא לבחון את תקינות הבקורות המבוצעות בגזברות העירייה בפרט, ובמחלקות העירייה הרלוונטיות בכלל, בנושא צריכת המים וחיובי המים. אין הביקורת מתיימרת לערוך סקר מובנה ושיטתי של כלל הנכסים/האתרים המשוייכים לעירייה, שלגביהם גובה תאגיד המים את תשלומי המים, ולבחון את נכונותם. הנושא מוצג בדוח ביקורת זה באופן מדגמי בלבד.

2. רשות הממשלתית למים וביוב

2.1 הרשות הממשלתית למים ולביוב הוקמה במטרה ליצור גוף בעל ראייה כוללת של צרכי משק המים, ולרכז את הסמכויות בתחומי המים והביוב. הרשות אחראית לניהול, תפעול, שימור, שיקום מקורות המים הטבעיים של המדינה, והסדרת משק המים בהתאם למדיניות הממשלה ולכללים שקבעה מועצת הרשות.

2.2 חטיבת הכלכלה של רשות המים, קובעת תעריפי מים וביוב לצרכני תאגידי מים וביוב אחת לחצי שנה, ומפרסמת אותם באתר האינטרנט של רשות המים.

3. תאגיד המים

3.1 תאגיד המים "מי בת ים" הוקם על ידי עיריית בת-ים בהתאם לחוק תאגידי המים והביוב התשס"א-2001. התאגיד החל לפעול כתאגיד עצמאי מחודש יולי 2009. התאגיד משרת כ-160,000 אלף תושבי בת-ים וכ-55,000 בתי אב, ובכלל זה אחראי על אספקת שירותי מים וביוב למוסדות העירייה.

3.2 החיוב בגין צריכת המים מבוצע על ידי תאגיד המים בהתאם לנתוני הצריכה הנמדדים ביחידות של מטר מעוקב (להלן - "קוב"). המדידה מתבצעת באמצעות מד המים (מונה) המותקן על ידי תאגיד "מי בת ים" באתרי צריכת המים.

4. תכנית הביקורת

4.1 הביקורת בדקה את הנושאים הבאים:

- 4.1.1 בעלי התפקידים בעירייה האמונים על נושא צריכת המים וחיובי המים
- 4.1.2 תקציב העירייה לתשלום חיובי המים
- 4.1.3 קשרי העבודה עם תאגיד "מי בת ים" וההתחשבות הכספית
- 4.1.4 תעריפי המים על פיהם מחוייבת העירייה
- 4.1.5 נתונים על צריכה וחיובי מים בעירייה בחלוקה לגינון הציבורי, מוסדות החינוך ומוסדות העירייה
- 4.1.6 תהליכי פיקוח, בקרה ומעקב על צריכת המים וחיובי המים
- 4.1.7 התקשרות העירייה עם חברות פיקוח ובקרה על צריכת המים וחיובי המים
- 4.1.8 פניות למוקד העירוני בנושא המים
- 4.1.9 הטיפול בנזילות מים מול תאגיד "מי בת ים"

חיובי מים

4.2 הביקורת קיימה שיחות ו/או פגישות עם בעלי התפקידים הבאים: גזבר העירייה, עוזרת הגזבר, מנהל אגף חזות העיר, סגן מנהל מחלקת גנים ונוף, נציג חברת "מוטורולה" (התכתבויות בדואר אלקטרוני), מנהלת אגף מוניציפלי ומנהל מחלקת נכסים.

4.3 הביקורת, התבססה בין היתר, על הקבצים והמסמכים הבאים:

4.3.1 קבצי חיובי מים – קבצי אקסל בנושא חיובי המים של חברת "גדיר" שהועברו לביקורת על ידי עוזרת הגזבר, וקבצי אקסל בנושא חיובי המים של הגיוון הציבורי שהועברו על ידי נציג חברת "מוטורולה".

4.3.2 מסמכים שהועברו על ידי מנהל אגף חזות העיר.

4.3.3 מסמכים ונתונים על מוסדות חינוך שהועברו על ידי אגף החינוך.

4.3.4 דוח מבקרת העירייה לשנת 2020 בנושא נכסי מקרקעין של העירייה.

4.3.5 הסכמים של העירייה עם חברות הפיקוח והבקרה בתחום צריכת המים וחיובי המים "גדיר" ו"מוטורולה".

4.3.6 דוח צריכה והוצאות מים למדי מים - שוטף לתקופה 2/2021-12/2021 כולל, שהוכן על ידי חברת "גדיר" והועבר על ידי עוזרת הגזבר.

4.3.7 כרטיסי חו"ז (זכות וחובה) של הנהלת החשבונות בעירייה.

5. סיכום הביקורת

5.1 בתום הביקורת נדונו ממצאיה בדיון בראשות מנכ"לית העירייה ובהשתתפות גזבר העירייה, עוזרת הגזבר, מנהל אגף חזות העיר, מנהלת אגף מוניציפאלי ומנהל מחלקת הנכסים.

5.2 הביקורת מציינת בחיוב, כי זכתה לשיתוף פעולה מלא מכלל המנהלים בעירייה אליהם פנתה בנושא זה.

5.3 עם זאת יש לציין, כי תאגיד "מי בת ים" סירב להעביר לביקורת מסמכים לפי בקשתה, בטענה שאין בסמכותה של מבקרת העירייה לערוך ביקורת בתאגיד. הביקורת סבורה, כי העירייה כלקוחה של תאגיד "מי בת ים", היתה זכאית לקבל מסמכים אלו (כגון: מועדי ביצוע כיוול והחלפת מדי המים כפי שהחוק מחייב).

5.4 לדברי גזבר העירייה מיד כשנכנס לתפקידו בעירייה, לפני כשנה וחצי, הבין שנושא ההתחשבות בין העירייה לתאגיד המים נמצא במחלוקת. לפיכך, קיים סדרת ישיבות עבודה של צוות הגזברות וצוות תאגיד המים (שכלל את מנכ"ל התאגיד, סמנכ"לית הכספים ומנהל הגבייה).

חיובי מים

5.5 יש לציין, לצורך הדוגמא, כי לדברי עוזרת הגזבר בדוח בדיקה ראשון שהיא ביצעה באותה העת על דרישת התשלום של התאגיד, נמצאו חיובים בהיקפים כספיים גדולים, החשודים כשגויים, כגון: חיוב על מקלט ציבורי בסך של 230,000 ₪, שנמצא לאחר בדיקה כחיוב שגוי ברובו, והחיוב הופחת לכ- 40,000 ₪. במרוצת הזמן נפסלו על ידה בדוחות החיוב של תאגיד המים עשרות מדי מים שלא נעשה בהם שימוש זמן רב, וכתוצאה מכך, נגרעו דמי השימוש בגין מדיים אלו מחיובי המים. בנוסף, קוזזו מחיובי המים חשבוניות של צרכנים שאינם שייכים לעירייה, כגון: מעון תינוקות ויצ"ו (הנביאים 55), עמותת "לצאת מהקופסא" (אהוד קינמון 32), משרדי האגודה למען הקשיש (השומר 1), מתן חן שירותי סיעוד (רוטשילד 29), מגורים ללא דיווח, עשרות מדי מים בגינון שלא היתה בהם צריכה למעלה משנה. להערכתה, החיסכון לעירייה מתבטא בכחצי מליון ₪.

5.6 עם זאת, עדיין נותרו חיובים שיש לערוך לגביהם בירורים מעמיקים, ולקבל את הסכמת התאגיד לקיזוזם. עוזרת הגזבר ציינה, כי פניותיה אל תאגיד "מי בת ים" אינן זוכות למענה, וזאת לאורך זמן רב, וכתוצאה מכך, קשה מאד לבצע את השינויים הדרושים בכל אותם מקרים בהם גזברות העירייה מוצאת פרטים שאינם נכונים או אינם מדויקים. הדבר מונע מהעירייה להקטין את חיובי המים, על אף שהיא אינה משלמת את החיובים הנתונים במחלוקת.

5.7 מנכ"לית העירייה הורתה לעוזרת הגזבר להעביר אליה רשימה של כלל החיובים שלגביהם נדרש בירור מתאגיד "מי בת ים", והוא טרם נתקבל.

5.8 מדיניות הנהלות העירייה בעבר הובילה לכך, שבנכסי עירייה רבים בהם החזיקו עמותות או גופים שונים, שילמה העירייה את חשבונות המים, ולא דרשה במשך שנים רבות מהעמותות או הגופים המחזיקים בנכסים אלו לשלם אותם.

5.9 הנהלת העירייה הנוכחית, החלה בשנת 2018 לטפל בנושא חיובי המים והחשמל בנכסים השייכים לעירייה, וזאת לאחר שמנכ"לית העירייה העלתה את הנושא על סדר היום. הטיפול בנושא זה אורך זמן רב, משום שלא היו בידי העירייה הנתונים המלאים והמדויקים על המחזיקים בנכסים אלו, והיא החלה באיסוף הנתונים וריכוזם.

5.10 בנוסף, הורתה מנכ"לית העירייה, כי בכל הסכם הנחתם עם מחזיקים בנכסי העירייה יופיע, כי חיובי המים והחשמל הינם על חשבון המחזיקים.

חיובי מים

5.11 בהוראת מנכ"לית העירייה, בדקו מנהלת האגף המוניציפלי ומנהל מחלקת הנכסים, את דוחות חברת "גדיר", וריכזו מהם את הנתונים לגבי מספר מוני המים והחשמל שבנכס והיקף ההוצאה השנתית של חשבון המים והחשמל. נתונים אלו אשר נבדקו גם במסגרת סיורים בנכסים עצמם שנערכו על ידי מנהלת האגף המוניציפלי ומנהל מחלקת הנכסים, נרשמו בתוכנת הנכסים. יש לציין, כי מידע זה לא היה קיים בעבר.

5.12 בחודש יוני 2022 התפרסם קול קורא לביצוע סקר מוני חשמל ומים, וחודש לאחר מכן (בתקופת הביקורת) נבחר באמצעות ועדת ההתקשרויות זוכה לביצוע הסקר. בתום הביקורת נחתם ההסכם עימו, והוחל בביצוע הסקר. בנוסף, נבחר ספק באמצעות תהליך של מכרז לביצוע סקר נכסים אשר החל גם הוא את עבודתו.

5.13 מנהלת האגף המוניציפלי, מסרה כי בתום עריכת הסקרים, לאחר שימצא המידע המלא והמדויק בנוגע לנכסי העירייה ולמחזיקים בהם, יושלמו מכתבי הדרישות מהמחזיקים בנכסי העירייה לתשלומי המים והחשמל וישלחו אליהם, תוך כדי מעקב ובקרה אחר ביצוע הדרישה. כל זאת, בגיבוי מלא של מנכ"לית העירייה ובהנחייתה.

5.14 לסיכום, כפי שמתואר לעיל, מאז כניסתה של מנכ"לית העירייה לתפקידה, לפני מספר שנים ובהנחייתה, החלו להתבצע פעולות רבות במקביל, על מנת להסדיר את נושא חיובי המים והחשמל של העירייה, ואף הוקצו לכך תקציבים ייעודיים. התהליך עדיין מתקיים וממשיך.

5.15 בנוסף, כניסתו של גזבר העירייה הנוכחי לתפקידו בחודש אפריל 2022 ובסיוע עוזרת הגזבר, האיצה אף היא את הטיפול בחיובי המים בשל פעולות רבות שהם יזמו ונקטו, כפי שיתואר בהמשך הדוח.

6. ממצאי הביקורת העיקריים

6.1 הנתונים על צריכת המים לגינון ובמוסדות העירייה מעלים, כי הצריכה בשנת 2021 עלתה ב - 42,143 קוב, שהם גידול של כ- 7% בהשוואה לשנת 2020, ואיתה סך חיובי המים בהם חוייבה העירייה. העירייה לא בדקה את הסיבות לגידול זה. השערות הביקורת הן: גידול בשטחי הגינון, סגירתם של מוסדות החינוך בשנת הקורונה, שינוי בתעריפי המים ועוד.

6.2 העירייה אינה משלמת את חיובי המים באופן שוטף בהוראת קבע (כפי שמשולמים חיובי החשמל של העירייה) אלא, גזבר העירייה מחליט על סכום התשלום בהתאם לתוצאות הבדיקות שעורכת עוזרת הגזבר, וכתשלום על חשבון.

חיובי מים

6.3 עוזרת הגזבר ציינה, כי הדבר נבע מהוראת החשב המלווה, אשר סירב לבצע את התשלומים מסיבות שונות, כגון: מדי מים שכתובתם על פי רישומי תאגיד המים - "קרקע תפוסה".

6.4 בתום הביקורת, עדכן גזבר העירייה, כי החל בתשלום שוטף לתאגיד כמחוייב על פי החוק. אולם, שלא באמצעות הוראת קבע.

6.5 הביקורת התרשמה, כי הפיקוח והמעקב אחר חיובי המים שהעירייה מחוייבת בהם על ידי תאגיד "מי בת ים", אינו מקיף דיו. עיקר הפערים מתרכזים בדרכי הפיקוח והבקרה אחר חיובי המים אשר מצריכים תיאום בין בעלי התפקידים השונים בעירייה ומחוצה לה המטפלים בנושא, העברת מידע משתנה באופן שוטף וביקורים בנכס עצמו.

6.6 אחת הסיבות המרכזיות לכך היא שחלוקת האחריות והסמכות בין בעלי התפקידים בעירייה הנוגעים לנושא זה, אינה ברורה או/ו סדורה, ועל כן קיימים חילוקי דעות בין בעלי התפקידים. כתוצאה מכך, גם כשעולה ממצא חריג, הוא לעיתים קרובות לא נבדק עד תום, והחיוב ככול שאינו נכון אינו מתבטל/מתקזז.

6.7 בנוסף, הדוחות המתקבלים משתי החברות שהעירייה התקשרה עימן לביצוע הפיקוח והבקרה בנושא המים, אינם מטופלים באופן מלא, ולכן גם כאשר מוצגים בדוחות אלו ממצאים שיש לבדוקם, הדבר לא מבוצע בשלמותו.

6.8 גזבר העירייה ועוזרת הגזבר הצביעו על חוסר שיתוף פעולה של מנהלים בחטיבות השונות, כאשר הם פונים ומבקשים את התייחסותם לממצאים חריגים (כגון: צריכה חריגה).

6.9 כיום, אין כל גורם האחראי על ביצוע הביקורות בנכסים באופן שוטף, והדבר מתבצע על ידי מנהלת האגף המוניציפלי ומנהל מחלקת הנכסים באופן חלקי. גזבר העירייה, עדכן כי במסגרת תקציב 2023, אושר תקן לעובד אשר יסייע למחלקת הנכסים בביצוע המטלות, ובכלל זה הגברת הבקרה והפיקוח על חיובי החשמל והמים, אשר יהיה ממונה בין השאר על ביצוע ביקורות בנכסי העירייה.

6.10 בנוסף, לא מונה בעל תפקיד האחראי לאיתור תקלות בשטח ובדיקת השימושים בצריכת המים, בהמשך לבדיקת החשבונות השוטפים.

6.11 מנכ"לית העירייה הורתה לגזבר העירייה לקיים פגישה בנושא זה עם מנהלת האגף המוניציפלי האחראית על ניהול נכסי העירייה, במטרה לקבוע את סדרי המעקב והפיקוח על צריכת המים וחיובי המים בנכסי העירייה. בסופו של דבר, על פי הוראתה יש לערוך תרשים זרימה שיבהיר את הסמכות, האחריות והפעולות שעל כל מנהל לבצע לשם קיום בקרה זו.

חיובי מים

- 6.12 כמו כן, הורתה מנכ"לית העירייה כי על גזברות העירייה ומנהלת האגף המוניציפלי לפנות לסמנכ"ל פרויקטים ותשתיות בכתב, על מנת להתעדכן לגבי מדי מים המותקנים באתרים השונים בהם מבצעת העירייה עבודות בנייה ופיתוח.
- 6.13 העירייה לא בצעה סקר שטחי גינון עדכני בעיר, במטרה להעבירו לרשות המים על מנת לקבל את אישורם להקצאה עדכנית של מים לצורכי הגינון הציבורי ולתעריף נמוך.
- 6.14 הביקורת מציינת בחיוב, כי במסגרת בדיקת חיובי המים, פעלה גזברות העירייה לשנות את התעריף לתשלום עבור צריכת המים באצטדיון הכדורגל העירוני ובחווה החקלאית לתעריף של גינון ציבורי, שהוא תעריף נמוך באופן משמעותי בהשוואה לתעריף של מוסדות העירייה. פעולה זו הובילה לחיסכון של 30% בתשלומי המים בנכסים אלו, ולחיסכון כספי משמעותי לעירייה.
- 6.15 הביקורת פנתה לגזברות העירייה ולמנהל אגף חזות העיר במטרה לקבל לידיה את מסמך הקצאת המים של רשות המים לגינון בעיר, אולם מסמך זה לא הומצא.
- 6.16 הביקורת בדקה ומצאה נכסים בהם העירייה משלמת את חיובי המים לאורך שנים רבות, למרות שחיובים אלו היו אמורים להיות מושתיים על המחזיק בנכס, כגון עמותות. בחלק מהמקרים, קיימים הסכמים (חכירה או שכירות) אשר בהם מצויין במפורש שעל המחזיק לשלם את תשלומי המים, אולם הדבר לא בא לידי ביטוי בפועל. משמעות הדבר, כי העירייה משלמת חיובי מים גם בנכסים שהיא לא אמורה לשאת בהם.
- 6.17 לדברי גזברות העירייה, בחלק מהנכסים שנמסרו לפני שנים רבות, לא נערכו הסכמים עם המחזיקים, ובחלקם לא התקבל מידע על העברתם למחזיקים.
- 6.18 כאמור לעיל, בשנים האחרונות, מבוצעות פעולות רבות בהנחיית מנכ"לית העירייה, על מנת לאתר נכסים אלו, ולוודא כי חיובי המים ישולמו על ידם.
- 6.19 הביקורת סבורה, כי באמצעות הסקרים המתקיימים כיום בנוגע לנכסי העירייה, תתבצע בדיקה מעמיקה לגבי מוני המים, על מנת לבחון האם מדובר במוני מים האמורים להיות משוייכים לעירייה או שיש לגרוע אותם מדוח החיובים של העירייה, ולהעבירם לגוף שאמור לשלם.
- 6.20 נמצא, כי המידע בין מחלקות העירייה הרלוונטיות לטיפול בנושא זה, לא עבר לעיתים באופן מסודר ושיטתי. כך נמצא, לא אחת שגזברות העירייה לא מחזיקה במידע לגבי המחזיקים בנכס כזה או אחר של העירייה, ועל הצורך לפעול מול תאגיד "מי בת ים", כך שהמחזיקים בנכס ישלמו את חיובי המים אשר הם אחראים לצריכתו. יש לציין, כי לדברי המנהלים הממונים חל שיפור בנושא זה.

חיובי מים

- 6.21 בהיעדר נהלים כתובים, חלוקת הסמכות והאחריות בקרב בעלי התפקידים הרלוונטיים לנושא חיובי המים אינן מוגדרות באופן ברור, דבר הפוגע בטיפול בנושא באופן מיטיב. בנוסף, דרושים נהלים להסדרת קשרי העבודה השוטפים עם תאגיד המים "מי בת ים, והספקים "גדיר" ו"מוטורולה" ("אקווה").
- 6.22 עוד נמצא, כי לא קיים בעירייה תהליך מובנה של אישור הוספה והסרה של מוני מים, המגובה בנוהל עירוני כתוב וסדור, כך שלא כל מוני המים החדשים מאושרים באופן נאות בזמן אמת ומעודכנים בגזברות העירייה, ומנגד בחלק מהנכסים/האתרים לא מתבצעת הסרה מסודרת ומאושרת של מוני מים או/ו העברתם למחזיקים.
- 6.23 עוזרת הגזבר מציינת, כי גזבר העירייה הנחה, כי אין לחבר כל צרכן חדש או חיבור חדש ללא טופס של "הצטרפות לקוח" חתום ומאושר על ידי גזברות העירייה.
- 6.24 במחלקת הנכסים קיים טופס בקשה לצרף צרכן חשמל/מים, אולם הוא אינו כולל את אישור כלל הגורמים.
- 6.25 בשל חוסר בכ- 139 מדי מים בשטחי הגינון הציבורי, המדידות של תאגיד "מי בת ים" מסתמכות על ראשי המערכת שהותקנו על ידי חברת "מוטורולה". לצורך השלמת מדי מים חסרים אושר תב"ר על סך 750,000 ₪ לרכישת מדי מים.
- 6.26 חלק ממדי המים שנרכשו נמצאו כלא מתאימים ויש להחליפם, ולכן הביצוע מתעכב.
- 6.27 לדברי עוזרת הגזבר, החוסר במדי המים אינו מעיד על כך שהעירייה בהכרח שילמה. עם זאת, לאחרונה חייב תאגיד המים את העירייה על נכסים בהם לא היו מדי מים, וההשערה היא שמדובר על חשבון הפחת של התאגיד.
- 6.28 על גזברות העירייה לפעול לזירוז רכישת מדי המים החסרים בגינון, ולדרוש צפי מתאגיד המים להתקנתם.
- 6.29 נמצאו מדי מים שאינם בשימוש, שאינם ניתנים לקריאה, תקולים או לא מאותרים אשר בגינם המשיך תאגיד "מי בת ים" לחייב את העירייה בדמי שימוש תקופתיים, מבלי שנערכה בדיקה דקדקנית לגביהם. לטענת עוזרת הגזבר, הגזבר נתן הוראה לקזז חיובים אלו, ולא לשלם.
- 6.30 מדי המים בחופי הים הופיעו בקטגוריית קרקע תפוסה/מוסד עירוני, והעירייה לא שלמה עבור צריכת המים שנמדדה בהם. עוזרת הגזבר השיבה לביקורת, כי לאחר שהתברר העניין, היא ביקשה מתאגיד המים לשנות את השמות והקטגוריות של מדי מים אלו. הדבר טרם נעשה.
- 6.31 על פי נתוני המוקד העירוני, ארעו נזילות של מים שניתן היה לכאורה לבקש עבורם הוזלה, כגון: כאלו שארעו במוסדות החינוך או במערכות ההשקיה, אולם הביקורת מצאה, כי לא הוגשה אף בקשה בגינם.

חיובי מים

6.32 למעשה, לא קיים נוהל להסדרת נושא זה, ולא מונה בעל תפקיד לטיפול בנושא, כך שהעירייה לא קבלה את ההנחה בתעריף המים, שיכלה היתה לקבל בגין נזילות אלו.

6.33 קשרי העבודה של העירייה עם תאגיד "מי בת ים" אינם שוטפים. נציגי העירייה מתקשים לקבל מענים מנציגי התאגיד, לשם עריכת בירורים בנושא חיובי המים ומדי המים. החלטות שהתקבלו בישיבה משותפת של נציגי העירייה עם נציגי התאגיד, לא יושמו.

6.34 החברה לתרבות פנאי וספורט אינה משלמת כלל תשלומים בגין צריכת מים במבנים בהם היא פועלת.

6.35 הביקורת מצאה ליקויים באופן ההתקשרות עם הספקים, כגון: בבחירת הספק, בהיעדר תנאים חשובים כתובים בהסכם, באי הקפדה על הארכת הסכמים במועד, וכתוצאה מכך העסקתם לאחר שפגה תקופת ההסכם, בהכנת הזמנות עבודה עבורם בדיעבד, בהיעדר פיקוח ובקרה אחר ביצוע תנאי ההסכם על ידי הספקים ועוד.

7. ההיבט החוקי

7.1 הביקורת התבססה בבדיקתה על חוק תאגידי המים והביוב, תשס"א-2001, ובין היתר על הסעיפים הבאים:

7.1.1 סעיף 2 לחוק תאגידי מים וביוב, תשס"א 2001 (להלן - חוק תאגידי מים) קובע: "צרכן" - לרבות רשות מקומית שבתחום החברה או החברה האזורית, לרבות מי שזכאי להיות צרכן של החברה או החברה האזורית.

7.1.2 סעיף 102 (א) לחוק תאגידי מים וביוב, קובע: "מועצת הרשות (המים) תקבע את התעריפים לתשלומים שתגבה חברה מצרכניה בעד שירותי מים ביוב... וכן תקבע תעריפים מופחתים לתשלום שתגבה מצרכניה בעד צריכת מים למטרות צורכי בית שהוכרה כנזילה, ורשאית לקבוע תעריפים מופחתים, בין השאר בהתחשב בהיקף הנזילה.

8. נהלים

8.1 הנהלים הם מסמך שאושר על ידי ההנהלה הבכירה בארגון המגדיר או מתעד עקרונות, מדיניות, תפקידים, פעילות ותהליכי תכנון, תפעול ובקרה של תהליך עבודה, שיטה או מבנה ארגוני.

8.2 מטרת הנהלים הינה תיעוד של שיטת העבודה ו/או דרכי ביצוע פעילות ליצירת נורמת עבודה אחידה, המאפשרת הדרכה, אכיפה ופיקוח, לרבות הגדרת אחריות וסמכות. הנהלים יוצרים שפה משותפת לכלל המנהלים והעובדים, ומתארים שגרת עבודה.

חיובי מים

8.3 קיים צורך בנהלים עירוניים שיקבעו על ידי הגורמים האמונים על הטיפול בצריכת המים ובחיובי המים, ויגדירו תהליכי מעקב ובקרה על צריכה ושימוש העירייה במים, בחינת חשבונות המים העירוניים בהתאם לשימושי העירייה ועוד.

8.4 לא נמצאו בעירייה נהלים המסדירים את טיפול העירייה בתחום המים אשר מגדירים וקובעים את אופן הטיפול בחשבונות המים ובכלל זה, ביצוע מעקב ובקרה של האחראים לבחינת חשבונות המים בהתאם לנכסי העירייה ושימושיה.

8.5 לא נמצאו נהלים המסדירים את קשרי העבודה מול חברות הבקרה "מוטורולה" ו-"גדיר" אשר מועסקות על ידי העירייה לצורכי בדיקת המערכות, והנפקת דוחות שונים בהתאם להסכמי עבודה שנחתמו עימם.

8.6 לא נמצא נוהל עבודה או מסמך הבנה מסודר באשר לתהליכי עבודה מול תאגיד המים "מי בת ים" כגון: קיום ישיבות מסודרות ותיעודם בפרוטוקולים עם קבלת הדוחות התקופתיים, ובכלל זה התחייבות תאגיד המים לתקן את הליקויים שהעירייה מצביעה עליהם מעת לעת בבדיקתה את חיובי המים.

8.7 לא נמצאו נהלים המסדירים את הטיפול בנזילות מים, וקבלת זיכויים מתאגיד המים "מי בת ים" בשל הנסיבות.

9. הביקורת ממליצה:

א. לפעול לחלוקת האחריות בין בעלי התפקידים הרלוונטיים בעירייה, כך שהאחריות תחולק באופן הבא:

- בקרה כספית, הוספת מדי מים חדשים או הסרת מדי מים – האחריות בנוגע לקיום בקרה אחר נאותות חשבונות המים ותשלומם, תוטל על גזברות העירייה. כמו כן, אישור הוספה/הסרה של מדי מים.
- העברת מדי מים- נכסי העירייה - האחריות בנוגע להעברת מדי המים לתשלום על ידי הגופים המחזיקים בנכסים בפועל, ולעדכון גזברות העירייה ותאגיד "מי בת ים" במידע על השינויים בנכסי העירייה, במחזיקים בהם בפועל, בגופים המשלמים ובמהות השימוש בנכס, תוטל על מנהלת האגף המוניציפלי ומנהל מחלקת הנכסים.
- בקרת מדי מים – שטחי הגינון – האחריות לבקרה אחר הצריכה במדי המים של שטחי הגינון (כולל מעקב אחר מדי מים שאינם בשימוש, תחזוקת מדי המים, איתור תקלות ונזילות וכו'), תוטל על מנהל אגף חזות העיר.

חיובי מים

ב. לעגן את תהליכי העבודה בתחום המים של גזברות העירייה, מחלקת הנכסים, אגף חזות העיר וממשקיהם מול גורמים בעירייה ומחוצה לה, באמצעות נהלי עבודה מסודרים וכתובים (תרשים זרימה) שיאפשרו לקיים בקרה נאותה אחר העבודה המתבצעת, וכן אחר ממשקי העבודה של העירייה מול גורמים חיצוניים, ובכלל זאת:

- תהליכי הוספה והסרה של מדי המים, לרבות השימוש בטופס הוספת צרכן חדש ובעלי התפקידים הנדרשים לאשרו בחתימתם.
- עריכת סקר מדי מים תקופתי על מנת לאתר מדי מים שאינם אמורים להיות משוייכים לעירייה, מדי מים תקולים ועוד
- קביעת תהליכי בקרה פנימית אחר חיובי המים ובדיקת נכונותם
- הנחיית המנהלים והעובדים בדבר חיסכון במים

ג. להכין נהלים המסדירים את הטיפול, הפיקוח והבקרה על השימוש בצריכת המים, ובחינת חשבונות המים והטיפול השוטף מול תאגיד "מי בת ים", ובכלל זה תיעוד סיכומי הישיבות וההחלטות שהתקבלו בפרוטוקולים, ויישומן. וכן, לפעול ליצירת קשרי עבודה שוטפים עם תאגיד "מי בת ים", כגון, פגישות עבודה בתדירות קבועה, על מנת שניתן יהיה לערוך בירורים לגבי צריכות המים שנמדדו והחיובים בגינן, ולוודא כי הם אכן נכונים.

ד. להכין נוהל לטיפול בנזילות מים וקבלת זיכויים מתאגיד "מי בת ים".

ה. לעגן בנהלים כתובים את קשרי העבודה מול חברות הבקרה "מוטורולה" ו-"גדיר", אשר יכללו את תחומי אחריותם, והדוחות שהם נדרשים להעביר לעירייה בהתאם להתחייבויותיהם על פי ההסכמים שנחתמו עמם. כמו כן, אופן הטיפול בחריגים העולים מדוחות אלו עד לסיום התהליך.

ו. לוודא, כי במסגרת סקר מדי המים הנערך יתבצע טיוב של נתוני המדים, כלומר יתועד מיקומו המדויק של כל מד מים (כולל צילום מיקומו), תיאור השימוש שנעשה במקום וכדומה. להעביר בתום ביצוע סקר מדי המים את הנתונים המעודכנים גם לתאגיד "מי בת ים" לצורך עדכון. לטפל בממצאי הסקר, ולקיים דיון וסיכום על תוצאותיו עם הנהלת תאגיד "מי בת ים".

ז. למנות נציגים בכל אחת מחטיבות העירייה, על מנת שיבצעו בדיקות בדוחות צריכה וחיובי מים באופן שוטף, בהתאם להנחיית עוזרת הגזבר.

ח. לערוך בדיקה על מנת לבחון את הסיבות לעלייה בצריכת המים בשנת 2021 ובשנת 2022 בהשוואה לשנים קודמות. לשם כך, יש לבחון את הנתונים על הגידול במספרם של כיתות הגן, שטחי הגינן וכו'.

חיובי מים

- ט. לבחון באופן שוטף מול המחזיקים בנכסים בעירייה ומול תאגיד המים, על מנת לאתר את הצריכה והחיובים המופרזים בין התקופות/שנים השונות של החיובים, ובהתאם לכך לפעול לחיסכון במים ובכספי העירייה.
- י. להמשיך לערוך בחינות בנוגע לשיעור החיובים שאינם מצריכה, ולפעול למען הפחתתם כגון: מדי מים סגורים וכדו'.
- יא. להעביר באופן שוטף את המידע על חיובי המים בגין מדי מים חדשים וחיובים חריגים שיאותרו על ידי עוזרת הגזבר במסגרת בדיקת חיובי המים, למנהלי היחידות העירוניות הרלוונטיות לבדיקתם ואישורם, וזאת על מנת שניתן יהיה לאתר מדי מים שאינם שייכים לעירייה אולם חויבה בגינם, וכן על מנת לזהות חיובים חריגים.
- יב. על גזברות העירייה ואגף חזות העיר להקפיד ולוודא, כי הדוחות התקופתיים של חיובי המים ישלחו באופן סדיר ובמועדם לנציג חברת "אקווה" (ספק משנה של חברת "מוטורולה"), על מנת שתיערך בדיקה לבחינת הפערים ככל שישנם.
- יג. לבצע סנכרון בין כתובת ומספר ראש המערכת לבין מספרי הזיהוי השונים (זיהוי מים, מספר המד ומספר הנכס), וכן לציין את מספר המד החיצוני והפנימי, על מנת שניתן יהיה לבצע את הבדיקה במלואה.
- יד. לבחון שימוש בתוכנה ייעודית לבקרה יעילה יותר על צריכות המים. מדובר בתוכנה גאוגרפית הכוללת מיקום מדויק של מונה המים של התאגיד שבאמצעותו התאגיד מחייב את העירייה. כל הקריאות ממערכת הבקרה מתממשקים לתוכנת ניהול המעקב, והחיובים המתקבלים מהתאגיד נטענים בתוכנה במקביל, וכך מתבצעת ההשוואה באופן אוטומטי בין הקריאה בפועל במונה ראש המערכת לבין חיוב התאגיד.
- טו. לערוך בדיקה מעמיקה לגבי מדי מים שעל פי תיאור מקום הצריכה, יש חשש שהם לא אמורים להיות משוייכים לעירייה, ולבחון האם אכן מדובר במדי מים האמורים להיות משוייכים לעירייה או שיש לגרוע אותם מדוח החיובים של העירייה, ולהעבירם לגוף שאמור לשלם.
- טז. לערוך במסגרת סקר מדי המים בחינה מסודרת, כי אין צרכנים זרים המחוברים לצרכנים העירוניים, ושלא קיימים חיבורים לא תקינים או פיראטיים וכדומה.
- יז. למנות בעל תפקיד האחראי לאיתור תקלות בשטח והשימוש בצריכת המים, אשר יהיה בקשר מתמיד עם תאגיד "מי בת ים", ויבצע את המשימות של אחראי אנרגיה שפורטו בדוח זה, וזאת במקביל לבדיקת הקבצים התקופתיים והממצאים העולים מהם.
- יח. להורות למוקד העירוני לדווח על נזילות/פיצוצים בצנרת לבעל תפקיד באגף התחזוקה, שייקבע על ידי העירייה, אשר יהיה מתפקידו לטפל בנזילות, ולבקש בסיוע גזברות העירייה, הכרה בנזילות ומתן זיכויים בהתאם מתאגיד המים.

חיובי מים

יט. על גזברות העירייה ומנהל אגף חזות העיר, לאתר את המסמך האחרון שנשלח מרשות המים לעירייה בנוגע להיקף הקצאת מים לגינון ציבורי, על מנת להקפיד על עמידה בהקצאת רשות המים ולא לחרוג ממנה, שכן חריגה מהקצאה מחייבת את העירייה בתעריף גבוה.

כ. לדווח לרשות המים על השינוי בשטחי הגינון על מנת שרשות המים תגדיל את היקף הקצאת המים המאושרת לעירייה, וכך תימנע העירייה מחיובים גבוהים בגין צריכה חריגה.

כא. לשקול לערוך סקר שטחי גינון עדכני בעיר, ולהעבירו לרשות המים על מנת לקבל את אישורם להקצאה עדכנית של מים לצורכי הגינון הציבורי ולתעריף נמוך.

כב. לפעול מול חברת "מוטורולה" להתקנת ראשי מערכות גם באצטדיון ובחווה החקלאית.

כג. על גזברות העירייה לפעול לזירוז רכישת מדי המים החסרים בגינון, ולדרוש צפי מתאגיד המים להתקנתם.

כד. לפעול מול תאגיד "מי בת ים" לאיתור הסיבות אשר אינן מאפשרות קריאת מדי מים על ידי הקורא של תאגיד המים, ולחייב את תאגיד המים להחליף את מדי המים: השבורים, העצורים והמדים שלא ניתנים לקריאה.

כה. לבחון את נושא חיובי המים של החברה לתרבות פנאי וספורט, וככל שתתקבל החלטה לחייב את החברה לתרבות פנאי וספורט בחיובי המים, להורות לתאגיד המים להעביר לחברה את חשבונות המים הנוגעים לנכסים בהם היא משתמשת.

כו. להקפיד על בחירת הספק בהתאם להוראות החוק, הכנת הסכם הכולל את כל התנאים החשובים לביצוע העבודה, וחתימה על מסמך הארכת הסכם מבעוד מועד, על מנת שלא ליצור מצב בו ספק מעניק שירותים לעירייה ללא הסכם בר תוקף.

כז. להקפיד על הכנתן של הזמנות עבודה בטרם תתבצע עבודת הספק, ולא בדיעבד.

כח. לפקח על עבודת הספקים כך שיקיימו את כל תנאי ההסכם.

פרק א' - נתונים על צריכה וחיובי מים בעירייה

1. כללי

1.1 צריכת המים השנתית הנזקפת לחובת העירייה מתבצעת בעיקרה במסגרות הבאות:

א. גינון ציבורי

ב. מוסדות החינוך (גני הילדים ובתי הספר היסודיים והעל יסודיים)

ג. משרדי העירייה

1.2 להלן היקף צריכת המים הכללית לשנים 2021-2020:

צריכה בקוב	שנה
631,059	2020
673,202	2021

1.3 מניתוח הנתונים שבטבלה לעיל עולה, כי צריכת המים בשנת 2021 עלתה ב- 42,143 קוב, שהם כ- 7% בהשוואה לשנת 2020.

1.4 יש להניח, כי בשנת 2020 בשל מגיפת הקורונה והיעדרותם של עובדים ותלמידים ממוסדות העירייה וממוסדות החינוך, צריכת המים בשנה זו היתה יחסית נמוכה.

2. נתוני צריכה בגינון בהשוואה לצריכה במוסדות החינוך והעירייה

2.1 להלן נתונים על צריכת המים בחלוקה של הגינון הציבורי ומוסדות העירייה לשנים 2020-2021:

שנה	צריכה בגינון בקוב	צריכה ביתר מוסדות העירייה בקו"ב	שיעור הצריכה בגינון בהשוואה ליתר המוסדות בקוב
2020	345,378	285,681	55%
2021	364,506	308,696	54%

חיובי מים

2.2 מניתוח הנתונים בטבלה לעיל עולה, כי צריכת המים לגינון מהווה כ- 55% מסך הצריכה בעירייה בשנים 2020 ו-2021.

3. מגמות בצריכת המים על פי שימושים במהלך השנים 2020-2021

3.1 הביקורת בדקה את צריכת המים על פי שימושים. להלן בטבלה נתוני צריכת המים (בקוב) בשנים 2020-2021 על פי השימושים השונים:

שנה	גינן ציבורי (בקוב)	מוסדות החינוך והעירייה (בקוב)	סה"כ צריכה (בקוב)
2020	345,378	285,681	631,059
2021	364,506	308,696	673,202
השינוי בקוב בין שנת 2020 ל-2021	19,128	23,015	42,143
השינוי באחוזים	5.5%	8%	7%

3.2 בדיקת נתוני צריכת המים מצביעה על השוני בהיקף צריכת המים לשימושים השונים, ואף את מגמת הצריכה בכל אחת מהשנים.

3.3 מניתוח נתוני הטבלה לעיל עולה, כי כאמור לעיל בשנת 2021 סה"כ צריכת המים גדלה בסך של כ- 42,143 קוב בהשוואה לשנת 2020, כדלקמן:

3.3.1 בצריכת המים לגינון חלה בשנת 2021 עלייה בהשוואה לשנת 2020 בסך של 19,128 קוב המהווים 5.5% מהצריכה בשנת 2020.

3.3.2 ביתר מוסדות החינוך והעירייה חלה בשנת 2021 עלייה בצריכת המים בהשוואה לשנת 2020 בסך של 23,015 קוב, המהווים 8% מהצריכה בשנת 2020.

3.4 ניתן בהחלט להניח שהיעדרותם של תלמידים ועובדים ממוסדות החינוך וממוסדות העירייה בתקופת מגיפת הקורונה, היא זו שהביאה לירידה בצריכת המים בשנת 2020, שנה בה התחוללה המגיפה. יתכן, כי הפערים בין שיעור העלייה בצריכת המים במוסדות החינוך והעירייה לבין שיעור העלייה בצריכת המים לגינון, מחזקים הנחה זו.

3.5 בנוסף ייתכן, כי בשנת 2021 נוספו שטחי גינון חדשים ומבנים חדשים (כגון: כיתות גן) שלא היו קיימים בשנת 2020, אשר גם הם השפיעו על העלייה הכוללת בצריכת המים.

3.6 בתום הביקורת, התקבלו נתונים על שטחי הגינון, כדלקמן: בשנת 2019 הסתכמו שטחי הגינון המתוחזקים בכ- 1,000 דונם (לא כולל מוסדות החינוך, ואילו בשנת 2022 הגיע מספרם ל- 1,146 דונם כולל מוסדות החינוך.

4. תקציב המים

4.1 להלן היקף תקציב המים כפי שמופיע בתקציב העירייה לשנים 2020-2021 בחלוקה לסעיפים הבאים:

שנת 2022 (נ"ש)	שנת 2021 (נ"ש)	שנת 2020 (נ"ש)	המסגרת בתקציב/שנה
5000	5,000	---	מים
3,000,000	2,704,000	2,600,000	מים לגינון ציבורי
450,000	450,000	390,000	מים חופי רחצה
450,000	450,000	390,000	מים גני ילדים-גיל חובה
740,000	740,000	680,000	מים בתי ספר יסודיים
370,000	370,000	255,000	מים בתי ספר על יסודיים
19,000	19,000	15,000	מים תחנות אם וילד
1,250,000	1,250,000	1,250,000	מים משרדי הרשות
6,284,000	5,988,000	5,580,000	סה"כ

4.2 מניתוח נתוני התקציב שבטבלה לעיל עולה, כי קיימת מגמת עלייה בתקציב המים של העירייה, כמפורט להלן:

4.2.1 תקציב המים גדל בשנת 2022 בשיעור של כ- 13% בהשוואה לשנת 2020, ובשיעור של כ- 5% בהשוואה לשנת 2021.

4.2.2 תקציב המים לגינון גדל בשנת 2022 בשיעור של 15% בהשוואה לשנת 2020, ובשיעור של 11% בהשוואה לשנת 2021.

4.2.3 תקציב המים לגינון מהווה 48% מכלל התקציב למים לשנת 2022, 45% מכלל התקציב למים לשנת 2021 ו- 47% מכלל התקציב למים לשנת 2020. מכאן, ששיעור תקציב המים לגינון מכלל תקציב המים, גדל בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021, אולם קטן בהשוואה לשנת 2020.

4.3 יש לקחת בחשבון, כי הגידול בתקציב המים נובע גם מהעלייה בתעריפי המים שחלה באותן שנים.

5. תעריפי המים

5.1 בהתאם לחוק תאגידי המים והביוב - תשס"א-2001, תעריפי המים נקבעים ע"י רשות המים הלאומית, והם זהים לכל תאגידי המים בישראל.

חיובי מים

5.2 רשות המים קבעה תעריפים שונים לכל אחד מהשימושים, כולל הגבלת הקצאות לכל שימוש, וכן תעריפים לשימושים חורגים מההקצאות המאושרות.

5.3 להלן תעריפי המים כפי שנקבעו על ידי רשות המים הלאומית, נכון לתאריך ינואר 2022 :

תעריף לקו"ב בש"ח (כולל מע"מ)	הפירוט	השימוש
11.066	על פי שימוש	תעריף אחיד למוסדות הרשות המקומית
7.758	כמות בהקצאה	גינון ציבורי
9.698	כמות חורגת עד 2%	
11.637	כמות חורגת מעל 2%	

5.4 התעריף לצריכת המים עבור הגינון הציבורי הינו הנמוך ביותר, והוא מהווה 30% מתעריף מוסדות הרשות המקומית. אי לכך, קיימת חשיבות רבה על הקפדה שכל שטחי הגינון הפזורים בעיר יוגדרו כ- "גינון ציבורי", וידווחו לרשות המים הלאומית לצורך הקצאת מים, דבר שיש לו השלכה על חיסכון בתשלומי העירייה למים.

5.5 הביקורת בדקה ומצאה, כי במסגרת בדיקת חיובי המים פעלה גזברות העירייה, בשנת 2020, לשנות את התעריף לתשלום עבור צריכת המים באצטדיון הכדורגל העירוני ובחווה החקלאית לתעריף של גינון ציבורי, שהוא כאמור תעריף נמוך באופן משמעותי בהשוואה לתעריף של מוסדות העירייה. פעולה זו הובילה לחיסכון של 30% בתשלומי המים בנכסים אלו, ולחיסכון כספי משמעותי לעירייה.

5.6 להלן בטבלה השינויים שחלו בתעריפי המים הרלוונטים לחיובי המים של העירייה בשנים 2020 – ינואר 2023 :

גינון ציבורי		מוסדות ציבור	
7.63	7.2020	10.998	7.2020
7.89	7.2021	11.254	7.2021
7.758	1.2022	11.066	1.2022
7.852	7.2022	11.159	7.2022
8.129	1.2023	11.55	1.2023

5.7 מהנתונים בטבלה ניתן להתרשם, כי העלייה בתעריפי המים בשנים 2020 ועד ינואר 2023 הסתכמה בסה"כ ב- 5% במוסדות הציבור וב- 6.5% בגינון הציבורי.

6. מדי מים משויכים לעירייה

6.1 כאמור תאגיד המים "מי בת ים" מעביר מדי תקופה (אחת לחודשיים) לגזברות העירייה את פירוט הקריאות של מדי המים המשויכים לעירייה, הכולל חיובי מים בהתאם להפרש הצריכה שבין קריאה קודמת לקריאה נוכחית.

6.2 להלן נתונים על מספר מדי מים המשויכים לעירייה, בהתאם לנתונים שבדוח תאגיד המים, נכון לחודש ספטמבר 2022:

מספר מדי המים המשויכים לעירייה	תיאור סוג שימוש
317	גינן ציבורי
54	גני ילדים
22	בתי ספר
9	תחנת אם וילד
3	מקלטים עירוניים
4	קרקע תפוסה
1	בית כנסת
63	מוסדות עירוניים
2	מוסד לא עירוני
18	מועדון עירוני
4	מועדון עירוני ללא מד
2	מכון לאומנויות עירוני
*5	מוסדות שונים
504	סה"כ

* **הערה לטבלה:** מוסדות שונים כמתואר בדוח תאגיד מי בת ים: גן ילדים בפיקוח, מוסד להשכלה גבוהה, חנות עירונית, בית מגורים פרטי, עסק ללא מד.

6.3 מנתוני הטבלה ניתן לראות, כי מרבית מדי המים המשויכים לעירייה הינם של הגינן הציבורי, אשר מהווים למעלה מ-60% מסך מדי המים המשויכים לעירייה.

6.4 ישנם מדי מים שתיאור מקום השימוש בהם מעלה חשש, כי אין מדובר במד מים שהצריכה הנמדדת בו והחיוב המתקבל בגינה, שייך לעירייה, כגון: מוסד לא עירוני ומוסדות שונים.

6.5 הביקורת סבורה, כי יש לערוך בדיקה מעמיקה לגבי מדי מים אלו, על מנת לבחון האם מדובר במדי מים האמורים להיות משויכים לעירייה או שיש לגרוע אותם מדוח החיובים של העירייה, ולהעבירם לגוף שאמור לשלמם.

פרק ב' - תהליכי בקרה, פיקוח ומעקב

צריכת המים וחיובי המים

1. כללי

1.1 עוזרת הגזבר אחראית לבדיקת דוחות הצריכה וחיובי המים התקופתיים הנשלחים על ידי תאגיד המים "מי בת ים", ולהורות על תשלוםם לאחר בדיקה. לשם כך, היא נעזרת בדוחות שמכינה חברת "גדיר", איתה התקשרה העירייה לעניין זה.

1.2 במקביל עורך מנהל אגף חזות העיר פיקוח ובקרה על צריכת המים המיועדים להשקיית שטחי גינון באמצעות חברת "מוטורולה", איתה התקשרה העירייה לעניין זה.

2. תהליך בדיקת קובץ צריכה וחיוב מים

2.1 תאגיד "מי בת ים" שולח לגזברות העירייה אחת לחודשיים קובץ חיובי מים (דו חודשי) המקיף את כלל הצרכנים שעל פי רישומיו מדי המים שלהם משויכים לעירייה. הקובץ כולל את הנתונים הבאים: תקופה, שם לקוח, קוד, שם קבוצה, זהות שימוש, צריכה פרטית, צריכה משותפת וסה"כ חיוב.

2.2 הקבצים הדו-חודשיים מוגדרים כ- 6 תקופות, כדלקמן:

2.2.1 תקופה 1 - חודשים נובמבר - דצמבר

2.2.2 תקופה 2 - חודשים ינואר - פברואר

2.2.3 תקופה 3 - חודשים מרץ - אפריל

2.2.4 תקופה 4 - חודשים מאי - יוני

2.2.5 תקופה 5 - חודשים יולי - אוגוסט

2.2.6 תקופה 6 - חודשים ספטמבר - אוקטובר

2.3 מבדיקה מדגמית של מספר קבצים דו חודשיים של חיובי מים שנשלחו על ידי תאגיד "מי בת ים" נמצא, כי עוזרת הגזבר בודקת אותם, ומסמנת בצבעים שונים את הצריכות והחיובים שנראים לה חריגים או שיש לגביהם שאלות/בירורים.

2.4 הנתונים הנוגעים למדי המים של הגינון הציבורי, נשלחו בעבר על ידי עוזרת הגזבר למנהל אגף חזות העיר ולנציג חברת "מוטורולה" שאיתה התקשרה העירייה לשם בדיקה, וקבלת קובץ עם הערות של נציג החברה.

חיובי מים

- 2.5 במהלך הביקורת התברר, כי מזה זמן רב קבצים אלו אינם נבדקים. מנהל אגף חזות העיר הסביר, כי במשך תקופה ארוכה הוא אינו מקבל קבצים לבדיקה, וגם לא נציג חברת "מוטורולה" איתה התקשרה העירייה.
- 2.6 עוזרת הגזבר טוענת שהיא בעבר שלחה לנציג החברה דוחות תקופתיים, ובהתחלה היתה היענות והתייחסות חלקית, אולם לאחר מכן לא היתה התייחסות כלל לגבי תקופות רבות, ולא היה כל מענה, ולכן הפסיקה לשלוח, וכיום היא מסתמכת על בדיקה שלה בלבד.
- 2.7 בנוסף, לטענתה תאגיד מי בת ים שולח לאגף חזות העיר בנפרד את הדוח הרלוונטי לגינון.
- 2.8 לאור העובדה כי בעבר, בעת שבוצעו בדיקות אלו, נמצאו פערים משמעותיים בין דוחות התאגיד לבין הנתונים שנאספו על ידי חברת "מוטורולה" לגבי צריכת המים בגינון, והפעולות שנעשו בהצלחה על מנת לקזז פערים אלו מהחיוב על צריכת המים, הביקורת סבורה, כי יש להמשיך ולבצען.
- 2.9 יש לציין, כי לאחרונה ביצע תאגיד המים חלוקה לשניים של הדוחות לפי אזורים בעיר, והוא שולח אחת לחודש מחצית מהאיזורים, בכל פעם מחצית אחרת.
- 2.10 לדעתה של עוזרת הגזבר, רק לאחר קבלת תוצאות הסקר והשייכות של כל מונה לנכס ספציפי, ניתן יהיה לערוך בדיקה מדוייקת. עד אז היא בודקת לפי פרמטרים שהיא הגדירה.
- 2.11 ביתר מוסדות העירייה ובכללם מוסדות החינוך, לא מתבצעת בדיקה של נציגיהם לגבי הנתונים המופיעים בקבצים הדו-חודשיים. לטענת עוזרת הגזבר, הדבר נובע מהיעדר שיתוף פעולה עם יחידות אלו בעירייה.
- 2.12 כתוצאה מכך, תהליך הבדיקה אינו מגיע לסיומו. כך לדוגמה: עוזרת הגזבר מסמנת מדי מים שלדעתה אינם שייכים לעירייה או שהצריכה בהם חריגה וכן החיובים חריגים, אך ברוב המקרים הטיפול בהם לא הסתיים, כך שהחיובים נותרו בעיניהם.
- 2.13 הביקורת מעירה, כי היעדר בדיקה שיטתית וראויה של הקבצים הדו-חודשיים הן על ידי הגזברות והן על ידי האגפים בעירייה, עלולה לגרום לתשלומים עודפים של העירייה בגין חיובי המים. עוזרת הגזבר מציינת, כי במקרים בהם ישנם חריגים, העירייה לא מאשרת את התשלום.
- 2.14 נמצא, כי בדיקת הממצאים החריגים או/ו אלו המעוררים שאלות/בירורים לא מבוצעת עד לסיום התהליך, הן מהסיבה שלא כולם מטופלים באופן יסודי, והן מהסיבה שלעיתים על אף שגזברות העירייה פונה לתאגיד "מים בת ים" לביצוע השינוי/הזיכוי היא לא נענית או שהיא נענית לאחר זמן ממושך.

חיובי מים

2.15 הביקורת סבורה, כי על הנהלת העירייה למנות נציגים בכל אחת מחטיבות העירייה, ולחייב אותם לבצע בדיקות בדוחות צריכה וחיובי מים באופן שוטף, בהתאם להנחיית עוזרת הגזבר.

2.16 בנוסף, יש לפעול ליצירת קשרי עבודה שוטפים עם תאגיד "מי בת ים", על מנת שניתן יהיה לערוך בירורים לגבי צריכות המים שנמדדו והחיובים בגינן, ולוודא כי הם אכן נכונים.

3. אחראי על הטיפול בצריכת המים של העירייה

3.1 ברשויות מקומיות מקובל למנות אחראי אנרגיה, אשר תפקידו הוא ניהול השימוש הנכון במשאבי המים והחשמל, חיסכון במשאבים ובכלל זה ניהול, כמפורט להלן:

- ניהול נושא החיסכון במים במוסדות ובאתרי העירייה הצורכים מים.
- מיפוי הנכסים בהם העירייה משלמת את חיובי מים.
- מניעת חיובים באמצעות הערכות של הצריכה.
- מעקב וטיפול באירועים של פיצוצים בצנרת מים, נזילות ותקלות ברחבי העיר.
- מעקב אחר חשבונות המים, כולל ניתוח מגמות ומיפוי מקומות בעייתיים להמשך טיפול.
- קיום ישיבות סדורות עם תאגיד המים לקבלת החזרים/זיכויים.
- מציאת פתרונות טכנולוגיים יעילים לחיסכון במים.

3.2 בעירייה לא נמצאה התייחסות לנושאים אלו באופן ממוקד על ידי מינוי עובד אחראי. הביקורת סבורה, כי יש לשקול מינויו של עובד לביצוע משימות אלו, במטרה לחסוך כספים לעירייה.

3.3 הביקורת סבורה, כי הפיקוח והבקרה על צריכה וחיובי מים אינם רק עבודה משרדית שמבצעת עוזרת הגזבר, אלא שהיא מצריכה עבודת שטח, כמפורט לעיל בהגדרת התפקיד של אחראי אנרגיה.

3.4 ולכן מלבד אחראי אנרגיה, ממליצה הביקורת, למנות נציגים באגפים שיבדקו ויאשרו את הקבצים הדו-חודשיים, ויעבירו את תוצאות בדיקתם לממונה זה או/ו לגזבר העירייה.

4. מדי מים לא בשימוש/תקולים

4.1 הביקורת בדקה את קובץ חיובי המים לתקופה 4 (חודשים מאי-יוני) לשנת 2022 בהתייחס לזיהוי הצרכנים וסיווגם.

חיובי מים

4.2 מהבדיקה עולה, כי חלק נכבד, כ- 20% ממדי המים אינם בשימוש (כלומר אין צריכת מים), וחלק אחר (14%) של מדי המים תקולים, לא מאותרים או אינם ניתנים לקריאה על ידי קורא מדי המים של תאגיד המים.

4.3 להלן בטבלה הנתונים המספריים בהתאם להגדרה של מד המים :

הגדרה	קוד	כמות
מד מים "אין שימוש"	62	115
דלת סגורה	10	19
מד מים "לא אותר"	16	12
מד מים "הורד"	27	11
מד מים "אדים, לא ניתן לקריאה"	7	7
מד מים "עצור"	1	13
מד מים "שבור"	2	7
סה"כ		184

4.4 מנתוני הטבלה עולה, כי על פי דוח תאגיד "מי בת ים" (קובץ חיובי המים לתקופה 4 חודשים מאי-יוני לשנת 2022) ישנם 115 מדי מים המוגדרים כ- "אין שימוש". המסקנה המתבקשת היא שאין צריכה. אולם, התאגיד מחייב את העירייה בכל תקופה, אחת לחודשיים בגין מדי מים אלו בעלות קבועה בסך 22.19 ₪. מכאן, שהעירייה מחוייבת אחת לחודשיים בסך כולל של 2,552 ₪, ובסה"כ בסכום שנתי של 15,311 ₪, על מדי מים שלכאורה אינם בשימוש.

4.5 מעיון בקובץ דוח חיובי המים לתקופה 4 נמצא, כי בחלק מהמקרים עוזרת הגזבר רשמה בקובץ ליד מדי המים שנרשם לידם "אין שימוש" את ההערה הבאה: "פנינו לתאגיד להסיר את מד המים בתקופה 2". מכאן, שתאגיד המים, טרם פעל בהתאם לדרישת העירייה, וממשיך לחייב את העירייה בגין מדי מים אלו.

4.6 הביקורת סבורה, כי על העירייה לוודא שמדי המים שלגביהם נרשם "אין שימוש", אכן אינם בשימוש, ולוודא הסרת מדי המים על ידי תאגיד המים בנוכחות נציג העירייה.

4.7 עוזרת הגזבר מסרה לביקורת, כי נעשו פניות לתאגיד "מי בת ים" על מנת שיבטל את התשלום עבור "דמי השימוש" בנכסים בהם אין שימוש במדי המים, אולם למרות פניות וחוזרות הבקשה טרם נענתה. גזבר העירייה, הנחה לקזז מהתשלום חיובים אלו, כך שהעירייה לא שילמה אותם.

חיובי מים

4.8 עם זאת, מדגישה עוזרת הגזבר, כי לא בכל מקרה של צרכן שבתקופה מסויימת צריכתו אפס, ניתן להחליט על ביטול מד המים, ולקזז את דמי השימוש, ובכך לחסוך אותם.

4.9 יש לבדוק את כל התקופות בעבר, משום שישנם צרכנים שהם עדיין פעילים, למרות שבמשך למשל 2 תקופות לא היתה צריכה. זה אופייני לשטחי הגינון אשר בחודשי החורף לא משקים אותם, ואז נראה לכאורה שהמד לא פעיל, אך אחרי 2 תקופות הצריכה עולה במאות אחוזים, שכן התחילו להשקות את הגינה לקראת החודשים אפריל - מאי. כך שאין אינדיקציה חד משמעית.

4.10 לשם כך, גזברות העירייה זקוקה למידע מאגף חזות העיר שיצביע על מדי מים שכבר לא פעילים מבחינתו, וניתן להסירם או להקפיא את השימוש בהם. לרוב, לטענתה, גזברות העירייה מבקשת לבטל מדי מים לאחר 6 תקופות (קרי, שנה) שבהן לא נמדדה צריכה.

4.11 לדברי עוזרת הגזבר, בדוחות חיובי המים שנשלחים על יד תאגיד "מי בת ים" נמצאים מלבד מדי המים שאינם פעילים, גם בירורים לגבי צריכות של גופים, שלטענתה ספק אם העירייה אמורה לשלם אותם או שברור שהעירייה אינה אמורה לשלם אותם, או חיובים שרשום, כי אין צריכה (לא ניתן לקרוא את הצריכה מסיבות שונות), אבל בכל זאת מופיע חיוב לפי הערכה של התאגיד, אולם לדעתה החיוב בהערכה גבוה יחסית לממוצע הצריכה של אותו המקום.

4.12 בנוסף נמצאו בקובץ דוח חיובי המים לתקופה 4, 12 מדי מים שלא אותרו:

מהות הנכס	מספר מדי המים שלא אותרו
גינון ציבורי	7
מוסד עירוני	2
מרפאה	1
חוף סטלה ביץ	1
בית ספר יסודי	1
סה"כ	12

4.13 נמצא, כי תאגיד "מי בת ים" מחייב את העירייה על מדי מים ש"לא אותרו", לפי הערכת צריכה, כדלקמן:

4.13.1 במקרים בהם קיימים בידי התאגיד נתונים בדבר צריכת המים הרגילה בתקופה הקודמת, תבוצע הערכת הצריכה לפי הצריכה בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

חיובי מים

4.13.2 אם לא קיימים נתונים בדבר הצריכה בתקופה המקבילה בשנה הקודמת, הערכת הצריכה לחודשיים, תתבצע בהתאם לממוצע של הצריכה בשתי תקופות קודמות.

4.14 הביקורת סבורה, כי על גזברות העירייה לפעול לאיתור מדי המים שתאגיד המים לא איתר ביחד עם נציג תאגיד המים, על מנת שתאגיד המים יבצע מדידה מדוייקת, ויחייב את העירייה בהתאם לכך, ולא על פי הערכה כפי שמתבצעת כיום על ידי תאגיד המים.

5. מדי מים בחופי הרחצה בים

5.1 בעיר קיימים 8 חופי רחצה מוכרזים.

5.2 בדוח צריכת המים של חברת "גדיר" לתקופה 1 (חודשים נובמבר - דצמבר) לשנת 2020 ולתקופה 2 (חודשים ינואר - פברואר) לשנת 2021, לא נמצאה רשימת מדי המים המצויים בחופי הים, להוציא חוף אחד. בנוסף נמצא, כי באחד החופים קיים מד מים, שהצריכה שלו מסתכמת באפס בשתי התקופות שנמדדו.

5.3 עוזרת הגזבר הסבירה, כי מדי המים של חופי הים הופיעו בקובץ תאגיד המים בקטגוריית קרקע תפוסה וכן בקטגוריית מוסד עירוני. לפני כשנה בעת שהחלה לערוך יחד עם גזבר העירייה בדיקות של חשבונות המים, הם קזזו את זיהוי המים האלה בשל העובדה, כי הם הופיעו בקטגוריית קרקע תפוסה (לקרקע תפוסה אין צריכת מים) ובקטגוריית מוסדות עירוניים. לאחר בדיקה שנערכה על ידי תאגיד המים התברר שמדובר בחופי רחצה, ועוזרת הגזבר בשיתוף גזבר העירייה דרשו מתאגיד המים לשנות את השמות והקטגוריות, ולהתאימם למציאות בשטח.

5.4 עוזרת הגזבר מסרה לביקורת, כי עד למועד תום הביקורת הדרישה מתאגיד "מי בת ים", כי מדי המים בחופי הים יבדקו פיזית, יצולמו ויישוויכו באופן מדוייק, לא התבצעה.

6. נזילות/פיצוצי מים

6.1 לצורך בדיקת היקף הנזילות בגינון הציבורי ובמוסדות העירייה, רכזה הביקורת נתונים על הפניות למוקד העירוני בנושא נזילות מים באתרים אלו.

חיובי מים

6.2 להלן הנתונים על הפניות בנושא נזילות מים שהתקבלו במוקד העירוני בתקופה מ - 1.1.22 ועד 15.8.22 :

מספר הנזילות	מהות הפנייה
361	נזילה במערכת ההשקייה
61	נזילת מים במוסדות חינוך
3	נזילה במערכת ההשקייה במוסדות חינוך
53	פיצוץ מים במדרכה/כביש
478	סה"כ

6.3 מהנתונים שבטבלה לעיל עולה, כי היקף הפניות בדבר נזילות מים במשך 8 וחצי חודשים מסתכם ב - 478 פניות ובממוצע כ - 56 פניות בחודש.

6.4 לדברי מנהל המוקד העירוני, לוח הזמנים שנקבעו לטיפול בנזילת מים/פיצוץ בכביש/במדרכה הוא 7 שעות. בשנת 2022 הגיעו למוקד העירוני 824 פניות בנושא זה, מהם 622 פניות בנושא נזילות מים ו- 202 פניות בנושא פיצוץ בכביש/מדרכה.

6.5 612 פניות (מהם 423 בתחום נזילת מים) טופלו בלוח הזמנים שנקבע, מדובר על שיעור של 75% מסך הפניות, ואילו 212 פניות (מהם 199 בתחום נזילת מים) חרגו מלוח הזמנים שנקבע, סה"כ 25% מכלל הפניות. סגן מנהל מחלקת גנים ונוף מצא, כי מדובר בטעות, ולמעשה לוח הזמנים לעניין זה צריך להיות 24 שעות (ולא 7 שעות). מנהל המוקד העירוני מסר, כי לוח הזמנים יעודכן בהתאם.

6.6 המוקד העירוני מדווח אודות הפניות הללו לתאגיד "מי בת ים", ואינו מדווח לאף גורם בעירייה.

6.7 הנהלת אגף חזות עיר מסרה לביקורת (במועד עריכת הביקורת בנושא: אגף חזות העיר), כי לא פעם הם נתקלים במקרים בהם קבלנים (כולל מטעם תאגיד "מי בת ים") מבצעים חיבורים פיראטיים לצנרת של העירייה, משתמשים במים ללא רשות, והצריכה מחוייבת על חשבון העירייה.

6.8 הביקורת בדקה ומצאה, כי כיום אין לתאגיד "מי בת ים" מנגנון זיהוי חריגות צריכה, לפיו היא יכולה לאתר ולטפל בנזילות מים או/ו להתריע בפני הצרכנים.

חיובי מים

6.9 לדברי מנהל הגבייה בתאגיד "מי בת ים", התאגיד פועל להחלפת כל מדי המים של העירייה - גינון ומוסדות עירוניים למדי מים עם יכולת קריאה מרחוק. לדבריו, כשיסתיים הפרוייקט יהיה ניתן לבצע תשדורת של התראות על צריכה חריגה, חבלה וכו' לבעלי התפקידים בעירייה.

7. החזרים כספיים בגין נזילות מים

7.1 סעיף 102 (א) לחוק תאגידי מים וביוב - התשס"א-2001 קובע, כי: "מועצת הרשות (המים) תקבע את התעריפים לתשלומים שתגבה חברה מצרכניה בעד שירותי מים ביוב... וכן תקבע תעריפים מופחתים לתשלום שתגבה מצרכניה בעד צריכת מים למטרות צורכי בית שהוכרה כנזילה, ורשאית לקבוע תעריפים מופחתים, בין השאר בהתחשב בהיקף הנזילה".

7.2 בסימן ג' לכללי תאגידי מים וביוב (אמות מידה לשירות), תשע"א - 2011, הודן ב"צריכה חריגה הנובעת מנזילה". נקבעו הסעיפים הבאים:

7.2.1 "15. צרכן המבקש הכרה בצריכה חריגה הנובעת מנזילה, יגיש בקשה הערוכה לפי טופס מספר 1 שבתוספת הראשונה, ויצרף אליה הצהרה בנוסח המפורט בו ואסמכתאות המעידות על תיקון הנזילה; הכרה בצריכה חריגה הנובעת מנזילה תינתן, לכל היותר, לגבי שתי תקופות חיוב רצופות, שבכל אחת מהן התקיימו התנאים המפורטים..."

7.2.2 "16. ביקש הצרכן הכרה בצריכה חריגה כצריכה חריגה הנובעת מנזילה, והתקיימו התנאים המפורטים... תכיר החברה בצריכה החריגה כצריכה חריגה הנובעת מנזילה."

7.2.3 "17. הוכרה צריכה חריגה הנובעת מנזילה, יחויב הצרכן לפי התעריפים הקבועים לעניין זה בכללי חישוב עלות..."

7.3 מבדיקת כרטיסי זכות וחובה (חוי"ז) של תאגיד המים בהנהלת חשבונות של העירייה, לא נמצאו זיכויים בגין נזילות המתרחשות באתרי העירייה.

7.4 נמצא, כי העירייה אינה מבקשת מתאגיד המים הכרה לצריכה חריגה הנובעת מנזילה, ואינה מקבלת זיכויים בגין הכרה בנזילה.

7.5 כאמור, לדברי מנהל המוקד העירוני, נזילת מים בשטח הציבורי מדווחת על ידי המוקד העירוני לתאגיד "מי בת ים". על כן, השיב מנהל הגבייה של תאגיד המים, כי אכן המוקד העירוני מדווח על נזילות מים ופיצוי מים ברשת הציבורית. אולם ככלל, כל נזילת מים בשטח הציבורי היא נזילה אשר משפיעה על פחת המים של התאגיד, ולא על החיובים המושתים על העירייה. על כן, אין מקום להוזלה בתעריף נזילה.

חיובי מים

7.6 לדבריו, ככל שמתקבלת בקשה בכתב להכרה בתעריף נזילה בהתאם לכללי המים, ניתן להכיר בתעריף נזילה. תנאי להכרה הוא חריגה של 150% ומעלה בצריכה בהשוואה לאותה תקופה.

7.7 על פי נתוני המוקד העירוני, ארעו נזילות של מים שניתן היה לכאורה לבקש עבורם הוזלה, כגון: כאלו שארעו במוסדות החינוך או במערכות ההשקיה, אולם הביקורת מצאה, כי לא הוגשה אף בקשה בגינם.

7.8 עוזרת גזבר העירייה מדגישה, כי לא ברור מדוע המוקד העירוני אינו מודיע לגזברות העירייה על פיצוצים ונזילות באתרי/נכסי העירייה. לטענתה, בזמנו היא שוחחה עם מנהל המוקד העירוני הקודם (א.ש.) וכן עם מנהל מחלקת תחזוקת מוסדות החינוך (ש.ג.), ובקשה מהם שיהיה הליך קבוע, כך שכאשר מנהל בית ספר מודיע למשל על נזילה בשירותים של בית הספר, או נזילה ופיצוץ בצינור של הגינה הבית ספרית, להודיע לה על כך. זה התבצע במסגרת הניסיון לשלוח להם את הדוחות של חיובי המים על מנת שיבדקו את נכונותם. אך כאמור, זה לא צלח. לדבריה, ייתכן שזה נובע מהעובדה, כי אין להם כלים ויכולות לבדוק.

7.9 לדברי עוזרת הגזבר, היא גילתה נזילה ראשונה בתקופה 3.22, ולגביה תשלח מכתב לתאגיד, וכן ציינה, כי היא עורכת טופס לבקשה כזו. בתום הביקורת, מסרה עוזרת הגזבר, כי הדבר טרם בוצע משום שיש לגבש תהליך עבודה מוסכם, ולערוך נוהל בכתב.

7.10 הביקורת ממליצה להורות למוקד העירוני לדווח על נזילות/פיצוצים באתרי/נכסי העירייה לגורם שייקבע על ידי העירייה, אשר מתפקידו יהיה לטפל בנזילות, ולבקש הכרה בנזילות ומתן זיכויים בהתאם מתאגיד המים.

8. סקר מדי מים

8.1 רשויות מקומיות נוהגות לערוך מידי תקופה סקר מדי מים, אשר מטרתו לוודא שכל מדי המים של העירייה מתועדים כנדרש, והעירייה אינה מחויבת על מדי מים שאינם שייכים לנכסים/אתרים של העירייה או שהם מוחזקים על ידי אחרים במסגרת הסכמים.

8.2 סקר מדי מים צריך לכלול בין היתר את הנושאים הבאים:

8.2.1 איתור מדי מים בשטח בגינם מחויבת העירייה, ואימות שיוכם לנכסי העירייה.

8.2.2 בדיקת תקינות ושלימות מדי המים שאכן הם ניתנים לקריאה ע"י קורא מדי המים של התאגיד.

8.2.3 קריאת צריכת המים במד מים והשוואתה לזו המופיעה בחשבון התקופתי של צריכת המים.

חיובי מים

- 8.2.4 איתור צרכנים שאינם עירוניים המחוברים למדים המשויכים לעירייה, ומשלמים באמצעותה.
- 8.3 לאחר רישום כל מדי המים המשויכים לעירייה, יש לנהל מאגר נתונים המתעדכן מעת לעת וכולל את כל מדי המים ושיוכם, לפי מספר חוזה בתאגיד המים, מספר המד, כתובת המד, תיאור מקום הימצאותו של המד: גן ילדים, בית ספר, גינון ציבורי, מוסד עירוני וכו'.
- 8.4 לעריכת סקר מדי מים חשיבות רבה, שכן העירייה משלמת עבור חיובי המים סכומים כספיים ניכרים, דבר המחייב מעקב ובקרה.
- 8.5 כאמור לעיל, בהוראת מנכ"לית העירייה, בדקו מנהלת האגף המוניציפלי ומנהל מחלקת הנכסים, את דוחות חברת "גדיר", וריכזו מהם את הנתונים לגבי מספר מונה המים (והחשמל) שבנכס. נתונים אלו אשר נבדקו גם במסגרת סיורים בנכסים עצמם שנערכו על ידי מנהלת האגף ומנהל מחלקת הנכסים, נרשמו בתוכנת הנכסים.
- 8.6 בנוסף נמצא, כי בחודש יוני 2022, התפרסם קול קורא לביצוע סקר מדי מים וחשמל, וחודש לאחר מכן, נבחר באמצעות ועדת התקשרויות זוכה לביצוע הסקר אשר נמצא בעיצומו.
- 8.7 הביקורת ממליצה, לבצע את סקר מדי המים בתיאום עם תאגיד "מי בת ים" על מנת לפתור בעיות שיתעוררו תוך כדי ביצוע הסקר.
- 8.8 בסיום ביצוע הסקר יש לטפל בממצאיו, ולקיים דיון וסיכום על תוצאותיו עם הנהלת תאגיד "מי בת ים", תוך כדי עדכון הנתונים.
- 8.9 בדוח חיובי המים של "גדיר" לתקופה 4 (חודשים מאי - יוני) לשנת 2021, שהופק במיוחד לגזברות העירייה על פי בקשתה, על מנת לבצע בדיקה מעמיקה של חיובי המים של העירייה, סימנה עוזרת הגזבר על גבי הדוח התקופתי, 82 נכסים שקיים לגביהם ספק אם הנכסים שייכים לעירייה או/ו מוחזקים על ידה, והדבר מצריך בירור מול מחלקת נכסים.
- 8.10 הביקורת מצאה, כי לאחר סימון הנכסים החריגים בדוח זה, לא הושלמו הפעולות בשטח או/ו מול תאגיד המים ומחלקת הנכסים על מנת לבחון את כלל הנכסים, ולהחליט אם על העירייה לשלם את חיובי המים בנכסים אלו או שיש להשיתם על המחזיקים בהם.
- 8.11 הביקורת סבורה, כי יש להשלים את בדיקת הנכסים החריגים עד תום באופן מדוקדק.

9. הוספה/ הסרה של מוני מים

- 9.1 מערכות המים בארגונים מרובי צרכנים (מונים) הן מערכות דינמיות שבהן משתנים לעיתים תכופות מספר הצרכנים, סוג הצרכנים ושיוכם הארגוני. לדוגמה, בעירייה נוספים מעת לעת מבנים חדשים של גני ילדים ועוד.
- 9.2 כאמור, מד המים הינו ה"שעון" המותקן על ידי תאגיד המים לכל צרכן, אשר באמצעותו מודדים את צריכת המים החודשית. המונה משמש בעיקר לצרכי התחשבות בגין צריכת מים.
- 9.3 להלן הגדרות הנוגעות לפעולות מד המים:
- 9.3.1 **הקמת מד מים** – כאשר מוקם בניין חדש או נדרשת התקנת מד מים חדש בבניין קיים.
- 9.3.2 **העברת מד מים** – כאשר העירייה שוכרת או משכירה בניין בבעלותה, ונדרש להעביר את החיוב בגין מד מים מסוים אליה או ממנה.
- 9.3.3 **הסרת מד מים** – כאשר מועברת או מופסקת בעלותה של העירייה על נכס מסוים, נדרש לבטל את החיוב בגין אותו מד מים.
- 9.4 הקמת מד מים או העברת מד מים על שם העירייה משמעותן הוספת חיובים שוטפים בגין צריכה לחיובי תאגיד המים. כלומר, מדובר בעצם בהתקשרות ארוכת טווח המאפשרת את חיוב העירייה באופן שוטף.
- 9.5 בכל הנוגע להעברה של מד מים במבנה קיים, האחריות ליידוע הגזברות חלה על מחלקת הנכסים אשר אמורה לטפל בביצוע ההעברה (על שם העירייה או על שם המחזיק בנכס). במקרים מסויימים, טענה עוזרת הגזבר, כי היא לא עודכנה על ידי מחלקת הנכסים, ולכן הנושא לא נבדק/טופל.
- 9.6 לדברי עוזרת גזבר העירייה, הוכן על ידה טופס חדש לבקשה להוספה של מדי מים חדשים הכולל את כל הפרטים הנדרשים, אולם טרם נעשה בו שימוש.
- 9.7 במחלקת הנכסים קיים טופס בקשה לצרף צרכן חשמל/מים, אולם הוא אינו כולל את אישור כלל הגורמים.
- 9.8 כאמור לעיל, הביקורת מצאה, כי לא קיים בעירייה תהליך הוספה והסרה של מדי מים מובנה המגובה בנוהל עירוני כתוב וסדור.
- 9.9 הביקורת ממליצה, כי העירייה תערוך בנוהל כתוב ומסודר תהליך של הוספה והסרה של מדי מים, אשר יכלול טופס ייעודי הכולל את חתימותיהם של בעלי התפקידים העירוניים הרלוונטיים, וזאת על מנת שכל מוני המים החדשים יאושרו באופן נאות ויעודכנו בגזברות העירייה.

10. יתרות חובה של העירייה בחיובי מים

10.1 התשלומים לתאגיד "מי בת ים" בגין צריכת המים וחיובי המים, אינם מבוצעים באמצעות הוראת קבע כפי שמשולמים תשלומי החשמל, אלא על פי אישור גזבר העירייה מעת לעת.

10.2 עוזרת הגזבר מסרה לביקורת, כי החל משנת 2018, חל אי סדר בנושא התשלומים בגין חיובי מים לתאגיד "מי בת ים", והעירייה הפסיקה לשלם לתאגיד באופן שוטף. בנוסף, ציינה, כי בתקופה זו דוח חיובי המים נשלח לגזבר העירייה ולחשב המלווה, אשר סירב לשלם בשל נראות הדוח, נושא הקרקע התפוסה ועוד. עד אז הבדיקה של דוח חיובי המים נערכה על ידי גורמים שונים בעירייה, ובדרך כלל שילמו לפי דרישה וללא קיזוזים.

10.3 בחודש אפריל 2021 משנכנס הגזבר הנוכחי לתפקידו, הוא ביקש מתאגיד המים להפיק לו דוח שיכלול את חיובי המים העדכניים, ואשר יכלול חובות משנים קודמות.

10.4 הביקורת מצאה, כי התאגיד העביר לגזברות העירייה "דוח יתרות עד לתקופה 3 (חודשים מרץ - אפריל) לשנת 2021 נכון ליום 11.8.2021". הדוח כולל חובות משנת 2015 ועד מחצית שנת 2021.

10.5 על פי הנתונים שבדוח זה, העירייה חייבת לתאגיד משנת 2015 ועד לתקופה 4 (חודשים מאי - יוני) שנת 2021 סך של 4,132,702 ₪.

10.6 עוזרת הגזבר ביצעה בדיקה של הדוח, וסימנה בו בצבעים שונים נכסים שזוהו על ידה כחריגים או/ו הטעונים בירור.

10.7 להלן הסימונים בצבע בדוח והמשמעות שלהם כפי שהגדירה אותם עוזרת הגזבר:

10.7.1 צהוב – דורש בירור מול מחלקת הנכסים, סה"כ - 82 נכסים.

10.7.2 כחול - קיזוז מול תאגיד המים, סה"כ - 17 נכסים

10.7.3 ירוק - נכסי החברה לתרבות פנאי וספורט שיגיעו לדיון מול מנכ"ל החברה, סה"כ - 13 נכסים.

10.8 כאמור, לאחר ביצוע הסימונים הצבעוניים בדוח החיובים, התהליך לא הושלם, למרות שעברו למעלה משנתיים מיום הפקת הדוח.

10.9 עוזרת הגזבר ציינה בפני הביקורת, כי העירייה סירבה לשלם את החיובים שלדעתה חריגים או/ו טעונים בירור, ועדיין ישנם חיובים שהם במחלוקת.

10.10 הביקורת סבורה, כי על גזברות העירייה להמשיך באופן מינדי ועקבי את הטיפול בדוח זה מול תאגיד "מי בת ים" ומול מחלקת הנכסים והחברה לתרבות, פנאי וספורט.

חיובי מים

10.11 יש לציין, כי החברה לתרבות פנאי וספורט משלמת רק תשלומי חשמל (וזאת בחלק מהנכסים בהם היא פועלת), ואינה משלמת כלל תשלומים בגין צריכת מים (לא לתאגיד "מי בת ים" ולא לעירייה).

11. סיכום ישיבה עם תאגיד המים

11.1 בתאריך 21.7.2022 התקיימה פגישה בהשתתפות עוזרת הגזבר וסגן גזבר העירייה להכנסות ופיתוח עם סמנכ"לית הכספים של תאגיד המים ומנהל הגבייה בתאגיד.

11.2 בישיבה נדונו בין היתר נושאים הקשורים לצריכה וחיובי מים, כדלהלן:

11.2.1 יתרות חוב של העירייה לתאגיד המים בגין צריכת מים

11.2.2 מינוי מפקחים מטעם העירייה לצורך ביצוע סקר מדי מים שעורך תאגיד המים במוסדות העירייה.

11.3 העירייה הצביעה על מספר יתרות חוב בסכומים נמוכים אשר שייכים לנכסים בהם קיימים מחזיקים אחרים, וכן על מספר חיובים שאינם שייכים לעירייה, וטענה שהיא לא אמורה לשלם. הוחלט, כי תאגיד המים יעביר לעוזרת הגזבר דוח מעודכן לאחר שיבוצע התשלום עבור צריכת המים באצטדיון הכדורגל ועוד.

11.4 סוכם, כי נושא המפקחים יוצג בפני הסמנכ"לים הרלוונטים, ולתאגיד המים תועבר רשימה של המפקחים שמונו לתחומים השונים.

11.5 בדיקת מעקב של הביקורת מיום 18.8.22, לנושא יישום ההחלטות בסיכום הישיבה מיום 21.7.2022 העלתה, כי ההחלטות הנ"ל לא יושמו, ולהלן הפירוט:

11.5.1 תאגיד המים לא העביר לעוזרת הגזבר דוח מעודכן לאחר תשלום עבור האצטדיון ועוד.

11.5.2 לא מונו מפקחים וסקר מדי מים מבוצע על ידי העירייה ולא על ידי התאגיד.

11.6 הביקורת סבורה, כי על גזברות העירייה לבצע מעקב אחר ביצוע ההחלטות שהתקבלו בישיבה זו, ולוודא כי הן אכן מיושמות.

11.7 עוזרת הגזבר מציינת, כי עד היום קיימות מחלוקות, כגון בנושא צריכת המים במכונות הטיאוט רחובות.

12. העברת אצטדיון הכדורגל העירוני וחווה חקלאית לתעריף גינון

12.1 הביקורת בדקה ומצאה, כי במסגרת בדיקת חיובי המים, פעלה גזברות העירייה לשנות את התעריף לתשלום עבור צריכת המים באצטדיון הכדורגל העירוני ובחווה החקלאית לתעריף של גינון ציבורי, שהוא תעריף נמוך באופן משמעותי בהשוואה לתעריף של מוסדות העירייה. פעולה זו הובילה לחיסכון של 30% בתשלומי המים בנכסים אלו, ולחיסכון כספי משמעותי לעירייה.

12.2 לדברי עוזרת הגזבר, בהתאם לרישומים והחישובים בעירייה הרי שההכרה בתעריף הנמוך החלה משנת 2022. לדבריה, הדיון בנושא היה במהלך 2022 עד אשר התקבל אישור הממונה על התאגידים לגבי הפחתה, ולכן האישור הוא החל משנת 2022. על אף שהעירייה דרשה זיכוי רטרואקטיבי לשנים אחורה, זה לא אושר. נערכה התחשבנות, הזיכוי קוזז, והעירייה העבירה את יתרת התשלום לאחר קיזוז הזיכוי בגין התעריף הנמוך.

12.3 עם זאת, התהליך שבוצע לא הושלם, משום שבד בבד היתה העירייה צריכה לדווח לרשות המים על הגדלת שטחי הגינון בעיר, ולא עשתה זאת.

12.4 בנוסף, היה על העירייה לפעול מול חברת "מוטורולה" (הקבלן שאיתו התקשרה העירייה בנושא זה) להתקנת ראשי מערכת באצטדיון הכדורגל העירוני ובחווה החקלאית.

12.5 הביקורת ממליצה לגזבר העירייה ומנהל אגף חזות העיר לדווח לרשות המים על השינוי בשטחי הגינון, על מנת שרשות המים תגדיל את היקף הקצאת המים המאושרת לעירייה, וכך תימנע העירייה מחיובים גבוהים בגין צריכה חריגה.

12.6 בנוסף, על מנהל אגף חזות העיר לפעול מול חברת "מוטורולה" להתקנת ראשי מערכות באצטדיון ובחווה החקלאית.

13. היעדר תשלומים סדורים לתאגיד המים בגין חיובי מים

13.1 סעיף 3 ו' (1) לחוק מוסר התשלומים, לספקים - תשע"ז, קובע: "מזמין שהוא רשות מקומית שהתקשר עם ספק בחוזה לביצוע עסקה, ישלם לספק את התמורה בעד העסקה לא יאוחר מ-45 ימים מתום החודש שבו הומצא לו החשבון"...

13.2 לצורך בדיקת חיובים בגין צריכת מים בעירייה, ביקשה הביקורת מהנהלת החשבונות של העירייה כרטסת חיובים וזיכויים של תאגיד המים "מי בת ים".

חיובי מים

13.3 להלן בטבלה התשלומים ששילמה העירייה לתאגיד "מי בת ים" והמתייחסים לתשלום עבור צריכת המים לפי תקופות:

תאריך התשלום	מהות התשלום	סך התשלום	הערות בהתאם לרישומי העירייה
10.9.19	תקופה 3	314,551	מים - גני ילדים
10.9.19	תקופה 4	1,113,153	מים - גני ילדים
1.11.19	תקופה 5	1,510,916	מים - גני ילדים
20.12.19	תקופה 6	1,368,899	מים - גני ילדים
סה"כ לשנת 2019		4,307,519	
1.5.2020	תקופה 1	840,254	נכסים עיר
1.6.2020	תקופה 2	453,916	נכסים עיר
1.12.2020	מקדמה על חשבון חוב-תקופה 3-5 2020	1,300,000	נכסים עיר
סה"כ לשנת 2020		2,594,170	
1.11.2021	הערכה לשנים קודמות ולשנת 2021 עד לתקופה 4 כולל.	2,913,404	סגירת חוב
1.12.2021	תקופה 4-5	2,310,461	נכסים עיר
30.12.21	תקופה 6	1,215,239	נכסים עיר
סה"כ לשנת 2021		6,439,104	
1.6.2022	תקופה 1	815,411	נכסים עיר
1.6.2022	תקופה 2	378,114	נכסים עיר
1.8.2022	תקופה 3	367,484	נכסים עיר
סה"כ לשנת 2022		1,561,006	

13.4 יש לציין, כי העירייה העבירה תשלומים נוספים לתאגיד "מי בת ים" הנוגעים להתחשבות כגון: בגין הקמות, פשרות וכו'.

13.5 הביקורת בדקה את כרטסת החו"ז לשנת 2021, ולהלן הממצאים:

13.5.1 בחודש נובמבר 2021 שילמה העירייה לתאגיד המים תשלומים על סך של 2,913,404 ₪ עבור תקופות 1-3 לשנת 2021 ופרעון חוב משנים קודמות.

חיובי מים

- 13.5.2 בחודש דצמבר 2021 שילמה העירייה לתאגיד המים תשלומים על סך של 2,310,461 ₪ עבור תקופות 4-5 לשנת 2021.
- 13.5.3 בחודש דצמבר 2021 שילמה העירייה לתאגיד המים תשלומים על סך של 1,215,239 ₪ עבור תקופה 6 לשנת 2021.
- 13.6 נמצא שהעירייה אינה משלמת לתאגיד המים את חיובי המים באופן סדיר, וחורגת מעל ל-45 ימים בניגוד לחוק מוסר התשלומים לספקים, תשע"ז.
- 13.7 עוזרת הגזבר מציינת, כי מדובר בתקופות הראשונות שהעירייה "יישרה קו" עם תאגיד "מי בת ים" לאחר סירוב של החשב המלווה לשלם, ולאחר ששני גזברי העירייה לשעבר לא הצליחו ליישב את המחלוקות בין העירייה לתאגיד המים, וחלקן אף נותרו בעינן.
- 13.8 גזבר העירייה מסר לביקורת, כי בשנת 2022 החל לשלם את חיובי המים מיד עם קבלתם, טרם השלמת בדיקת החיובים, וזאת על מנת לעמוד בהוראות החוק. ההתחשבות הכספית עם תאגיד המים, תיעשה לאחר מכן.
- 13.9 מבדיקה שערכה הביקורת בכרטיס החו"ז לשנת 2022 נמצא, כי אכן חובות המים לתאגיד משולמים בזמן ללא איחור.
- 13.10 על גזברות העירייה להמשיך ולהקפיד לשלם את חיובי המים לתאגיד המים, לא יאוחר מ-45 ימים מיום קבלת חיובי המים מתאגיד המים, כנדרש על פי החוק.
- 13.11 במקביל, יש להאיץ את תהליך הבדיקה של חיובי המים, ולפתור שאלות/בירורים שעלו מהדוחות של חיובי המים על מנת להקל על הבדיקה השוטפת.
- 14. תשלומי העירייה בגין צריכות המים של החברה לתרבות פנאי וספורט**
- 14.1 מבדיקת דוח תקופתי 3 (חודשים מרץ - אפריל) לשנת 2021 נמצא, כי העירייה משלמת גם את חיובי המים של הנכסים המצויים בשימוש החברה לתרבות פנאי וספורט.
- 14.2 על פי הרשום בספר הנכסים של העירייה החברה לתרבות, פנאי וספורט מחזיקה ב-67 נכסים לקיום פעולותיה.
- 14.3 החברה לתרבות, פנאי וספורט, הינה חברה בע"מ, ולה ישות משפטית נפרדת. לדעת הביקורת החברה לתרבות, פנאי וספורט, צריכה לשלם את חיובי המים בעצמה.
- 14.4 יתרה מכך, לא נמצא כל הסכם של העירייה עם החברה לתרבות, פנאי וספורט על פיו העירייה מחוייבת בתשלומי המים בנכסים בהם מקיימת החברה את פעולותיה.
- 14.5 הביקורת ממליצה, כי הנהלת העירייה תבחן נושא זה, וככל שתקבל החלטה לחייב את החברה לתרבות פנאי וספורט בחיובי המים, יש להורות לתאגיד "מי בת ים" להעביר את הרישום של מדי המים לגבי המחזיקים לחברה, וכך את חשבונות המים הנוגעים לנכסים בהם היא משתמשת.

חיובי מים

14.6 עוזרת הגזבר מסרה, כי בעבר ניתנה הסכמה של גזבר העירייה לשעבר לכך שחברת תפוז"ס לא תשלם את תשלומי המים בנכסי העירייה בהם היא פועלת.

14.7 הנושא שנדון מאז מספר פעמים, התעכב בשל חילופי גברי בחברה לתפוז"ס. כעת מבקש גזבר העירייה לבחון זאת מחדש יחד עם מנכ"ל חברת תפוז"ס. לשם כך, יש לערוך מסמך המפרט את הנכסים בהם פועלת החברה לתפוז"ס, מהות השימוש בהם וכו'.

15. כיוול מדי מים במוסדות העירייה

15.1 תקנה 44 לתקנות המים - תקנות מדידת מים (מדי מים), תשמ"ח - 1988, קובעת מועדים לבדיקה וכיוול של מדי מים ברשת מים.

15.2 ציטוט: "ספק מים חייב למסור מד מים המותקן ברשת המים שברשותו לבדיקה וכיוול במבדקה, כדלקמן:

(1) מד מים רב-סילוני בגודל 10 מ"ק ומעלה ומד מים מהירותי - וולטמן יימסר לבדיקה ולכיוול לפחות אחת לשנתיים.

(2) מד מים רב-סילוני בגודל 1.5 מ"ק י עד 5 מ"ק יימסר לבדיקה ולכיוול לפחות אחת לשלוש שנים.

(3) מד מים רב-סילוני עם הנעה מגנטית בגודל 1.5 מ"ק עד 2.5 מ"ק יימסר לבדיקה לפחות אחת לחמש שנים.

(4) (ב) הוראות תקנת משנה (א) יחולו על תאגיד צרכן לגבי מדי המים של המשתמשים במים הנמנים עליו, אולם רשאי נציב המים במקרים מיוחדים ומנימוקים שיפורטו, לפטור תאגיד צרכן מן החובה האמורה לעיל או להאריך את תוקפה".

15.3 תקנה 48 לתקנות המים מדידת מים הנ"ל קובעת, ציטוט: "מפיק, ספק או תאגיד ינהל רישום מסודר של הפרטים הנוגעים להחלפת מדי מים והתקנתם, בציון תאריך ביצוע הפעולות האמורות, פרטי הרישום לרבות אלה האמורים בתקנה 39 יימסרו לנציב המים, על פי דרישתו".

15.4 כאמור, בנכסי העירייה ובאתריה מותקנים כ - 504 מדי מים במקומות שונים בעיר. למרות שהעירייה צרכן גדול של תאגיד "מי בת ים", לא נמצא מעקב בגזברות העירייה על מדי המים, מתי הוחלפו, מתי כוילו על ידי תאגיד המים וכדו'.

15.5 הביקורת מתריעה, כי היעדר הפיקוח והמעקב לגבי כיוול מדי מים במועדים שנקבעו בתקנות, עלול להוביל לתוצאה של מדי מים לא תקינים ומזייפים.

15.6 הביקורת סבורה, כי מדי מים שלא כוילו במועד ו/או לא הוחלפו, מדידת צריכת המים על פיהם מוטלת בספק, ועלולים לגרום לתשלומים עודפים של העירייה לתאגיד המים.

חיובי מים

15.7 הביקורת ממליצה לגזברות העירייה לפנות לתאגיד המים, ולדרוש ממנו נתונים על מועדי הכיול ו/או החלפת מדי מים בנכסי העירייה ובאתריה, שכן כאמור על פי תקנה 48 לתקנות, תאגיד המים מחויב במעקב על כיול והחלפת מדי המים.

15.8 עוזרת הגזבר מציינת, כי נערכו עשרות פניות לתאגיד המים על ידי גזבר העירייה ועל ידה לקבלת דוח כיול וגיוול מדי המים, אולם עד היום למרות שחלפה למעלה משנה מהפנייה הראשונה, הם לא נענו.

15.9 הביקורת ממליצה להמשיך ולדרוש מתאגיד המים לקבל דוח זה, ולבחון את חיובי המים של התאגיד בהתאם לנתונים שיתקבלו על כיול מדי המים או החלפתם.

פרק ג' - צריכת מים וחיובי מים בגינן הציבורי

1. כללי

- 1.1 בשנת 2021 ערכה מבקרת העירייה ביקורת באגף חזות העיר האחראי על פיתוח, תחזוקה וניקיון של שטחי הגינן בעיר.
- 1.2 העירייה מעסיקה קבלני גינן לצורך ביצוע עבודות הקמה ותחזוקה של שטחים מגוונים הנמצאים בתחום המוניציפלי של העיר. השטחים האמורים כוללים גנים ציבוריים, איי תנועה, מעברים להולכי רגל, ערוגות, עצים במדרכות, וגינות במוסדות ציבור ובתי ספר. במסגרת ההסכמים עם קבלני הגינן, הם אחראים גם על מערכות ההשקיה.
- 1.3 על פי הנתונים הקיימים בעירייה ושמסרו על ידי מנהל אגף חזות העיר, היקף שטחי הגנים אותם מתחזקים עובדי הקבלן מסתכמים בכ- 1,146 דונמים. יש לציין, כי במועד הביקורת באגף חזות העיר (קרי שנת 2021), דווח על כ- 870 דונמים, כך שמדובר בגידול במספר הדונמים של שטחי הגינן.
- 1.4 הוצאות העירייה בתחום הגינן מסתכמות מדי שנה במליוני שקלים, הן לתחזוקת הגינות הקיימות, והן לשדרוגן והקמתן של גינות נוספות ברחבי העיר. חיובי המים השנתיים הנוגעים להשקיית שטחי הגינן מסתכמים בכ- 3 מליון ש"ח.
- 1.5 במסגרת הביקורת משנת 2021, נבדק אופן הפיקוח של אגף חזות העיר על חברת "מוטורלה" המבצעת את הבקרה אחר צריכת המים, אולם לא נבדק נושא צריכת המים וחיובי המים בגינן כפי שתאגיד "מי בת ים" מחייב את העירייה.
- 1.6 אגף חזות העיר כולל מנהל אגף, 2 מזכירות, סגן מנהל מחלקת גנים ונוף ושני מפקחי גינן. בנוסף, מועסקים 2 מפקחים במיקור חוץ.
- 1.7 מנהל אגף חזות העיר מסר לביקורת, כי אין עובד ספציפי שאחראי על נושא המים באגף לצורכי פיקוח, בקרה ומעקב על צריכת מים בגינן הציבורי. הטיפול בנוזלות מתבצע על ידי המפקחים ועובדי הקבלן כל אחד בגזרתו. כל קבלן אחראי על תקינות מערכת ההשקיה באזורו.
- 1.8 בנוסף, חתמה העירייה על הסכם לביצוע עבודות אחזקה, ניהול, תפעול, אספקה והתקנה של מערכת ההשקיה ובקרת ההשקיה בגינות הציבוריות עם חברת "מוטורלה" ("אקווה" - ספק משנה של חברת "מוטורלה"). יש לציין, כי ועדת המכרזים בהחלטתה מיום 22.10.2020 החליטה על מתן פטור ממכרז לביצוע עבודות אלו משום שקבעה, כי מדובר בספק יחיד.
- 1.9 לאחרונה, הציגה חברת "מוטורלה" בפני מנהל אגף חזות העיר תוכנה המאפשרת בקרה אחר צריכות המים. לדבריהם, מדובר בתוכנה גאוגרפית הכוללת מיקום מדויק של מונה המים של התאגיד שבאמצעותו התאגיד מחייב את העירייה.

חיובי מים

1.10 במקרה של חברה זו אשר שולטת על אחוז ניכר ממוני המים של העירייה באמצעות בקרי ההשקייה מתוצרת מוטורולה המותקנים ברחבי העיר בת ים, יש לה אפשרות לבצע השוואה באופן מדויק בעזרת השוואת הקריאות בין חיובי התאגיד לבין קריאת המונה של ראש המערכת, ולבצע מעקב מדוקדק אחר החיובים. כל הקריאות ממערכת הבקרה מתממשקים לתוכנת ניהול המעקב, והחיובים שמתקבלים מהתאגיד נטענים בתוכנה במקביל, וכך מתבצעת השוואה באופן אוטומטי בין הקריאה בפועל במונה ראש המערכת לבין חיוב התאגיד.

1.11 הביקורת ממליצה לבחון אפשרות זו מול חברת "מוטורולה" או כל חברה המסוגלת לתת שירות דומה, והכל בהתאם לחוקים ולנהלים הנוגעים להתקשרויות עם גורמי חוץ.

2. צריכת מים בגינן הציבורי

2.1 צריכת מים בגינן הציבורי הינה הגבוהה ביותר בהשוואה לצריכה במוסדות העירייה ובמוסדות החינוך. צריכת המים מתבצעת בשטחי הגינן הציבורי הפזורים ברחבי העיר הכוללים בין היתר פארקים עירוניים, משטחי דשא, גינן בצידי הדרכים, כיכרות, איי תנועה ועוד.

2.2 הצריכה עבור ההשקייה של הגינן הציבורי בעיר הסתכמה בשנת 2021 ב 364,506 קוב שהם 54% אחוז מכלל היקף צריכת המים של העירייה. התקציב להשקיית שטחי הגינן מסתכם בכ- 48% מכלל תקציב המים בעירייה.

2.3 השוואת צריכת מים בגינן הציבורי בשנים 2019-2021:

שנה	היקף הצריכה בגינן (בקוב)	היקף הצריכה במוסדות העירייה (בקוב)	סה"כ צריכה (בקוב)	שיעור הצריכה בגינן יחסית לצריכה הכוללת
2020	345,378	285,681	631,059	55%
2021	364,506	308,696	673,202	54%

2.4 מניתוח נתוני הטבלה לעיל עולה, כי כאמור לעיל בשנת 2021 סה"כ צריכת המים גדלה בסך של כ- 42,143 קוב בהשוואה לשנת 2020, כדלקמן:

2.4.1 בצריכת המים לגינן חלה בשנת 2021 עלייה בהשוואה לשנת 2020 בסך של 19,128 קוב המהווים 5.5% מהצריכה בשנת 2020.

2.4.2 ביתר מוסדות החינוך והעירייה חלה בשנת 2021 עלייה בצריכת המים בהשוואה לשנת 2020 בסך של 23,015 קוב, המהווים 8% מהצריכה בשנת 2020.

צריכת המים בגינון בשנת 2022

- 2.5 על פי נתונים שנמסרו בתום הביקורת על ידי מנהל אגף חזות העיר, בשנת 2022 נמדדה צריכת מים בגינון הציבורי בסך 428,102 קוב.
- 2.6 נתונים אלו מצביעים על עלייה בצריכת המים בגינון הציבורי בשיעור של כ-17% בהשוואה לשנת 2021.
- 2.7 הביקורת סבורה, כי מדובר בשיעור גידול יחסית גבוה, ויש לבחון מה הן הסיבות לגידול זה.

3. הגדרת שטחי גינון והקצאת מים

- 3.1 כאמור, רשות המים הלאומית הינה הגורם המוסמך לאשר את הקצאות המים וסיווגם לצרכים שונים, ובכלל זה הקצאות מים עבור הגינון הציבורי.
- 3.2 רשות המים הלאומית קובעת הקצאות מים לרשויות המקומיות בתעריפי "גינון ציבורי" בהתאם לסקר שטחי גינון שהרשויות עורכות אחת לתקופה.
- 3.3 הסקר אמור לכלול מסמך מפורט של היקף שטחי הגינון הציבורי כולל שטחי דשא, שיחים, עצים ופרחים.
- 3.4 הביקורת בדקה ומצאה, כי העירייה לא ביצעה סקר שטחי גינון, ואף נמצא, כי העירייה לא פנתה לרשות המים במטרה להגדלת הקצאת המים לגינון ציבורי עקב פיתוח הגינון הציבורי במהלך השנים.
- 3.5 הביקורת מדגישה, כי הגדלת הקצאת המים לגינון, יכולה לחסוך לעירייה כספים באופן משמעותי. אחרת, תשלם העירייה תשלומים גבוהים בשל קביעת תעריף גבוה יותר לצריכה חריגה מההקצאה של רשות המים.
- 3.6 מנהל אגף חזות העיר מסר לביקורת, כי אחת לשנה גזבר העירייה מבקש ממנו לדווח לו על הגידול בשטחי הגינון חדשים, והוא מעביר לו את הנתונים בהתאם.
- 3.7 הביקורת פנתה לגזברות העירייה ולמנהל אגף חזות העיר במטרה לקבל לידיה את מסמך הקצאת המים של רשות המים לגינון בעיר, אולם מסמך זה לא הומצא.
- 3.8 אי לכך, הביקורת לא יכולה להצביע אם הייתה חריגה מההקצאה של רשות המים, והאם העירייה שילמה תעריף גבוה על החריגה.
- 3.9 לטענת עוזרת הגזבר, המסמך של הקצאת המים שמנפיקה רשות המים מועבר לתאגיד "מי בת ים".
- 3.10 הביקורת סבורה, כי על גזברות העירייה ומנהל אגף חזות העיר, לאתר את המסמך האחרון שנשלח מרשות המים לעירייה בנוגע להיקף הקצאת מים לגינון ציבורי, על מנת להקפיד על עמידה בהקצאת רשות המים ולא לחרוג ממנה, שכן חריגה מהקצאה מחייבת את העירייה בתעריף גבוה.

חיובי מים

3.11 במקביל, הביקורת ממליצה לעירייה לשקול לערוך סקר שטחי גינון עדכני בעיר, ולהעבירו לרשות המים על מנת לקבל את אישורם להקצאה עדכנית של מים לצורכי הגינון הציבורי ולתעריף נמוך.

4. מערכות השקייה חכמות

4.1 מערכת השקייה חכמה הינה מערכת בקרה וניהול מים המאפשרת שליטה מרכזית על ההשקייה ברחבי העיר. הפתרון של חברת "אקווה" מבוסס על טכנולוגיות של חברת "מוטורולה" (איתה כאמור חתמה העירייה הסכם), ומאפשר הפסקת המים באופן אוטומטי במקרה של פריצה, חישוב אוטומטי של כמויות המים בהתאם למזג אוויר, תפעול המערכת ודיווחים באמצעות אפליקציה ועוד. המערכת מאפשרת חיסכון של עשרות אחוזים בצריכת המים, ומאפשרת לעירייה לנהל את משאב המים, ולאתר נזילות מים בזמן אמת.

4.2 על פי דוח שהתקבל ממנהל אגף חזות העיר מיום 25.6.2022 בגינון הציבורי של עיריית בת ים מותקנים 315 ראשי מערכת השקייה.

4.3 המערכת מפוקחת מרחוק על ידי חברת "מוטורולה" ("אקווה"). האחראי על המערכת שולח הודעה בווטסאפ על תקלות בראשי מערכת לאנשי האחזקה של הקבלנים, והם מטפלים בנזילות.

4.4 לדברי מנהל אגף חזות העיר, יש להדגיש, כי תפקידה המרכזי של חברת "אקווה" כפי שהוגדר במכרז הינו הפעלה ותחזוקה של מערכת הבקרה הממוחשבת ותחזוקת ראשי המערכת. עניין הבקרה על צריכת המים הינו משני.

5. תהליך הטיפול בדוחות תקופתיים של צריכת מים בגינון

5.1 הביקורת בדקה את תהליך הטיפול בדוחות תקופתיים של צריכת מים בגינון, להלן :

5.1.1 עוזרת הגזבר בעירייה מקבלת מתאגיד המים "מי בת ים", את הדוחות התקופתיים של צריכת המים של כלל נכסי מוסדות העירייה ואתריה. היא אמורה להעביר את הקובץ המתייחס לשטחי הגינון למנהל אגף חזות העיר, לסגן מנהל מחלקת גנים ונוף ולנציג חברת "מוטורולה".

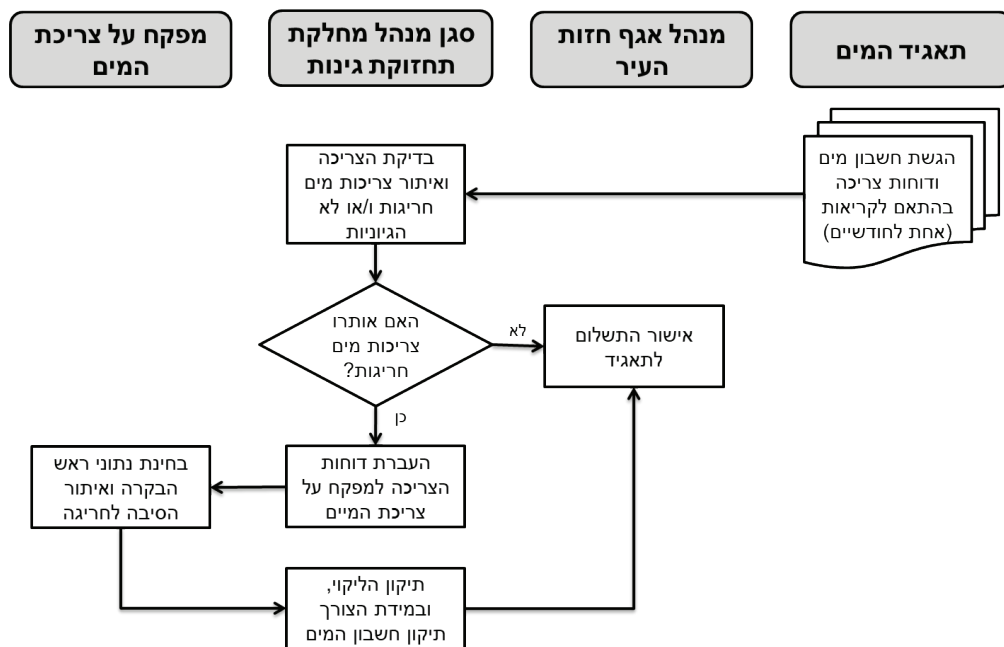
5.1.2 נציג חברת "מוטורולה" אמור לבדוק בכל דוח תקופתי שלישי מראשי המערכות, ולהעביר את ממצאי הבדיקה של הדוח התקופתי לעוזרת הגזבר, לשם טיפול מול תאגיד "מי בת ים".

5.2 נמצא, כי תהליך זה הפסיק להתקיים מזה תקופה ארוכה, כך שלא נבדקות צריכות המים בגינון. לטענת נציג חברת "אקווה" הוא לא קיבל את הדוחות לבדיקה.

6. תהליך הבקרה אחר צריכת המים

6.1 מתוך 315 ראשי הבקרה הקיימים, כ- 30 נמצאים במוסדות החינוך, ומבוקרים על ידי מחלקת תחזוקת מוסדות חינוך ו- 4 משותפים למוסדות חינוך ולגינות ציבוריות.

6.2 להלן תהליך הבקרה הקיים אחר צריכת המים בגינות אשר באחריות אגף חזות העיר:

6.3 סגן מנהל מחלקת גנים ונוף אמור להבליט את הצריכות הגבוהות בדוח אקסל של התאגיד, ולפנות לנציג חברת "אקווה" על מנת שישווה את קריאות מדי המים של התאגיד לקריאות בראשי מערכות הבקרה של האגף.

6.4 בנוסף, נציג החברה אמור לבדוק את הדוח ולסמן פערים נוספים ככל שקיימים, בין קריאות התאגיד לקריאות של ראשי מערכות הבקרה. בעבר, פערים אלו שנמצאו על ידו היו מועברים לטיפול מול תאגיד "מי בת ים", אולם לא היו מועברים על ידו לגזברות העירייה.

7. בדיקות שנערכו בשנת 2019

שנת 2019 - תקופה 2

7.1 הביקורת קבלה לידיה התכתבות במיילים לגבי **תקופה 2-2019**, היכולה "לשפוך אור" על ההתנהלות של אגף חזות העיר מול תאגיד "מי בת ים", בנוגע לחיובים שיש לערוך לגביהם בירורים. להלן פירוט ההתכתבות:

7.1.1 בתאריך 4.4.2019 התקבל מייל מתאגיד "מי בת ים" הכולל קובץ חיובי מים לגינון הציבורי לתקופה 2-2019 (חודשים ינואר-פברואר 2019) המסתכם בצריכה של 6,167 קוב וחיוב בסך 48,250 ש"ח.

חיובי מים

7.1.2 בתאריך 8.4.2019 סגן מנהל מחלקת גנים ונוף, הודיע בתגובה, כי ישנם חיובים הטעונים בירור ובדיקה בשטח, תוך כדי שהוא מציין את ההערות הבאות:

לשונית קריאות :

7.1.2.1 ראשי מערכת 049, 0026, בשורות מס' 185, 35 בהתאמה לא פעילים (למה משלמים דמי שימוש?)

7.1.2.2 שורה 50/51 מופיעה פעמיים – ארון 176

7.1.2.3 שורה 18 הנביאים 53 – אין גינה במקום כמעט שלוש שנים. למה יש חיוב?

לשונית תקופתי :

7.1.2.4 ראש מערכת 023, אותר ע"י מספר זיהוי המים שורה מספר 281, גם כן לא פעיל.

7.1.2.5 יוחנן הסנדלר 1 שורה מס' 35 - לא שייך לגינן

7.1.2.6 שלמה המלך שורה מס' 183 - לא קיים.

7.1.2.7 שורה מס' 241 לפי הזיהוי מים מהדוח הקודם מדובר בראש 075 (לא פעיל, הצנחנים) - האם זיהוי מים יכול להשתנות?

7.1.2.8 שורה מספר 34 חיוב על סך 12,760 ₪ - לא שייך לגינן (רשום חוף ים...)

דגשים:

7.1.2.9 שלושת הרובריקות – תקופתי / קריאות / היסטוריית צריכות - לא זהות. זה מקשה על מעקב ובדיקה תקינה.

7.1.2.10 הכתובות לא עודכנו במלואם לפי הכתובות כפי שמופיע ב"אקווה".

7.1.2.11 חלק מהקריאות מתפרסות על פני מרווח ימים גבוה: תחילת התקופה קריאות בין 7.12-24.12 סוף התקופה קריאות בין 5.2-24.2.

7.1.2.12 לא הצלחתי להבין מהי הצריכה של הגינן? לפי הלשונית קריאות הצריכה היא 4,735 ולפי הלשונית היסטוריית צריכות הסה"כ זה 6,175.

7.1.2.13 מצ"ב דוח צריכות של "אקווה" - צריכת גינן סה"כ 950 קוב בלבד! פער ניכר מהקריאות שלכם.

7.1.2.14 סימנתי בדוח שלכם בצהוב את הצריכות הגבוהות.

7.1.2.15 ממליץ שנשב יחד על הדוחות + נצא לסיור בבדיקה משותף.

חיובי מים

- 7.2 הביקורת מציינת, כי מדובר בפער ניכר בין מספר הקובים שחייב תאגיד "מי בת ים" בתחום הגינון הציבורי בתקופה 2019-2 לבין מספר הקובים שנספרה באמצעות מערכות הבקרה של "אקווה".
- 7.3 מנהל אגף חזות העיר פנה בתאריך 10.4.2019 במייל לתאגיד "מי בת ים", וביקש את התייחסותם, תוך כדי ציון העובדה, כי בתקופה זו מערכות ההשקייה לא פעלו.
- 7.4 יש לציין, כי על פי הנחיית רשות המים, יש לסגור את מערכות ההשקייה החל מסוף חודש נובמבר ועד לתחילת חודש אפריל, להוציא תקופות חמות חריגות ושתילת פרחים עונתיים.
- 7.5 במייל נוסף, הודיע מנהל אגף חזות העיר גם לגזברות העירייה שלא לשלם, כי ישנן טעויות בדוח. לשאלת עוזרת הגזבר, לגבי פירוט הטעויות, השיב מנהל האגף, כי הנושא נמצא בבדיקה מול תאגיד "מי בת ים".
- 7.6 תשובת תאגיד "מי בת ים" היתה, כי בתקופה זו נרשמו הערכות בצריכה למדי מים שהוגדרו כ"עצורים". ההערכה בוצעה לפי הצריכה שנה קודם לכן. התאגיד סבור, כי ככל הנראה מדובר במדי מים שאינם בשימוש, ולכן יבוצע תיקון בסך החיוב.
- 7.7 בתאריך 14.4.2019 התקבל מייל מתאגיד "מי בת ים" לפיו, קובץ חיובי הגינון הציבורי לתקופה 2019-2 תוקן כך שמחיוב בסך 4,781 קוב בסך 48,250 ₪ נותר חיוב של 3,769 קוב בסך 32,081 ש"ח, כלומר קיזוז בסך של 1,012 קוב שהם 16,169 ₪. הערות הנהלת אגף חזות העיר הן שהובילו לביצוע הקיזוז המשמעותי בחיובי המים.
- 7.8 בכך, לא תמה הבדיקה. סגן מנהל מחלקת גנים ונוף ביקש במייל מתאריך 16.4.2019, מתאגיד המים לערוך סיור יחד, באותם מוקדים בהם נמצאו פערים גבוהים במדידת הצריכה על פי התאגיד בהשוואה לצריכות שנמדדו על ידי מערכות הבקרה של חברת "אקווה".
- 7.9 הסיור שנערך בתאריך 18.4.2019 העלה את הממצאים הבאים:
- 7.9.1 בכתובת חנה סנש 24 – קיים מד חישובי אשר לא שייך לראש מערכת. הקריאה אינה נכונה.
- 7.9.2 בכתובת דניאל 78 פינת פנקס – מד המים מכוסה באדים. הקריאות ככל הנראה אינן נכונות.
- 7.9.3 בכתובת שד' העצמאות 17 פינת סוקולוב – קיים מד מים אשר מזין את בית הכנסת באופן פיראטי.

חיובי מים

7.10 בנוסף, במייל שנשלח לתאגיד המים בתאריך 29.4.2019, הכולל עותק לגזברות העירייה, צורפה גם הטבלה הבאה:

כתובת	צריכה אקווה	צריכה תאגיד	הפרש	ממצאי הבדיקה	הערות סגן מנהל מחלקת גנים ונוף
חוף הים 142/0	-----	1,785	1,785	מד המים אינו תקין. הצריכה הינה של גנים ונוף + מקלחות וברזיות בים + מסעדות כאשר מתבצע קיזוז של הפרטיים. כמו כן, ייתכן וישנה גניבה של מים מחיבורים פיראטיים של קרוואנים בחניון.	ביקשתי בסיור מנציג התאגיד שיצרף לקריאה את מדי המים של המסעדות שנוכל לבדוק שמחסרים. כדאי לעשות באזור סיור בשיתוף עם התאגיד, גנים ונוף, גורמי אכיפה, נציג הגזברות ונציג חברת חוף בת ים.
התחיה 18/0	4	366	362	הקריאה התבצעה ממד המים הלא נכון. ככל הנראה ישנו מד אחד שמיועד למזרקה בלבד, ומד נוסף שקורא את הצריכה של ראש המערכת.	
בלפור 24/0	0.27	205	204	לא נקרא המד הנכון. לפי דוח של היסטוריית צריכות הקריאה מאוקטובר 2017 עד פברואר 2019 הינה 2,313 בעוד שלפי הבקרה "אקווה" הצריכה הינה 231 קוב בלבד.	יש לזכות את ההפרש ע"ס 2,082 קוב רטרואקטיבית.
דניאל 27/0	2	209	207	הקריאה מתבצעת ע"י מד פנימי בראש המערכת. המד מלא אדים, ויש קושי רב לקרוא, ייתכן שחיובי הצריכה לא מדויקים בגין זה. לפי דוח של היסטוריית צריכות	יש לזכות את ההפרש בסך 343 קוב רטרואקטיבית.

חיובי מים

כתובת	צריכה אקווה	צריכה תאגיד	הפרש	ממצאי הבדיקה	הערות סגן מנהל מחלקת גנים ונוף
				הקריאה מאוקטובר 2017 עד פברואר 2019 הינה 823 בעוד שלפי מחשב אקווה הצריכה הינה 480 בלבד.	
ניצנה 9/0	0.12	102	101	דלת ראש מערכת שבורה בגלל ונדליזם. ככל הנראה גניבת מים מהברז גן ע"י תושבים באזור.	
	-----	85	85	בית הכנסת הצמוד מחובר לגמל באופן לא חוקי. לפי דוח היסטוריית צריכות של התאגיד הקריאה מאוקטובר 2017 עד פברואר 2019 הינה 1,406 בעוד שלפי הבקרה של "אקווה" הצריכה הינה 149 קוב בלבד.	יש לזכות את ההפרש ע"ס 1,257 קוב רטרואקטיבית

7.11 תשובת תאגיד "מי בת ים" בכתב לממצאים אלו לא התקבלה.

שנת 2019 - תקופה 3

7.12 להלן ממצאי הבדיקה שנערכה על ידי סגן מנהל מחלקת גנים ונוף לגבי תקופה 3 (מרץ – אפריל) 2019, כפי שעולה ממייל שנשלח על ידו לתאגיד "מי בת ים" בתאריך 15.5.2019:

7.12.1 למעט ראש מערכת 159 הקריאות/הערכות שלכם לא נכונות, וההפרש גבוה מאוד.

7.12.2 ראש 134 יוחנן הסנדלר 10 – בדוח קריאות שהגשתם בתקופה 2 היתה קריאה של 30915 וצריכה 0, אז איך עכשיו המד הלך אחורה 2000 קוב?

7.12.3 ראשי מערכת 52, 38 – הערכה שלכם שגויה מאחר ומערכות ההשקיה לא הופעלו בתקופה זו (בעקבות משקעים רבים).

7.12.4 פנייה לעוזרת הגזבר: ראש 155 לפי דוחות אקווה עם צריכה 0 לפי אקווה. ככל הנראה קבלן מטעם נת"ע אחראי לצריכה.

חיובי מים

7.12.5 ראש 09 צריכה של 164 קוב – נמצא בסיוור שלא שייך לגנים ונוף.

7.12.6 לסיכום: צריכה תאגיד 4,568 , הפרשים 3,206 , סה"כ לחיוב 1,359 קוב בלבד.

7.13 בנוסף, צורפה הטבלה הבאה:

כתובת	צריכה לפי תאגיד המים	התייחסות סגן מנהל מחלקת גנים ונוף	תשובת תאגיד "מי בת ים"
יוחנן הסנדלר 10	1,951	בדוח צריכות של תקופה 2 בתאריך 9.2.2019, הקריאה של התאגיד היתה 30,915. איך יכול להיות שעכשו מוצגת קריאה שונה, ויש צריכה של 1,951 קוב? גם לפי דוח של "אקווה" הצריכה 0 בתקופה זו.	תוקנה בעיה בקובץ האקסל נרשמה קריאה של תק 2-2018.
בן גוריון 119/0	249	לפי דוח ממוחשב של "אקווה" הקריאה היא 248.	
דרך בן גוריון 51/0	575	הערכה שגוייה. לפי דוח של "אקווה" הצריכה 0. יש אדים.	ראש מערכת 52 מד מים תקול - אדים, וניתנה הערכת צריכה בהתאם לכללים. תוקנה הערכה ל-0 בהתאם לדוח "אקווה". יש לדאוג להחלפת מד המים על ידי "אקווה".
קיבוץ גלויות 41/0	553	הערכה שגוייה. לפי דוח של "אקווה" הקריאה 38. מד המים שבור.	ראש מערכת 38 מד מים תקול - שבור, וניתנה הערכת צריכה בהתאם לכללים. הערכה תוקנה בהתאם לדוח צריכות "אקווה". פקודת החלפה נשלחה למחלקת מדי מים בתאגיד.
בלפור 24/0	164	בסיוור משותף נמצא כי מד המים פרטי, ולא שייך לגנים ונוף.	ראש 09 – בסיוור נמצא, כי מד מים זה מס' 9051031 אכן אינו מספק לגינון.

חיובי מים

כתובת	צריכה לפי תאגיד המים	התייחסות סגן מנהל מחלקת גנים ונוף	תשובת תאגיד "מי בת ים"
			לפיכך זוכה כרטיס זה ב- 2,280 מ"ק שנרשמו במד מים זה . מנגד נלקחה קריאה 1,879 בעת הסיור ממד מים "אקווה" שבתוך הארון מצ"ב צילום. על כן יחויבו בתק 3-19 כל ההפרשים מיום דיווח ההחלפה 13/04/2017 ק.מונה בעת ההחלפה 1479. סה"כ לחיוב 400 מ"ק .
הרב ניסנבוים יצחק 66	149	לפי דוח של "אקווה" הצריכה 0. כנראה הצריכה היא של נת"ע. לא קוזה הצריכה בחישוב ההפרש.	ראש מערכת 155 קריאה בדוקה. סה"כ לחיוב 156 מ"ק להמשך טיפולכם מול נת"ע.

7.14 עוזרת הגזבר פונה במייל בתאריך 22.5.2019 למנהל אגף חזות העיר ולמנהל מחלקת גנים ונוף ומעדכנת, כי היא מעכבת את אישור התשלום לשתי תקופות המים (2-2019 ו- 3-2019) ומבקשת, כי יסבירו לה היכן הדברים עומדים על מנת שניתן יהיה לדעת מה הם החיובים שיש לשלם.

שנת 2021

7.15 דוגמאות לפערים כפי שנרשמו על ידי נציג חברת "אקווה" בדוחות חיובי המים התקופתיים לשנת 2021, כתוצאה מבדיקות מדגמיות:

התקופה	הפרשים בקוב
4-2021	1,093
5-2021	1,811
4-2022	4,000

7.16 להלן דוגמאות לממצאים של הבדיקות:

- 7.16.1 מד קריאות שלכאורה הראה צריכה שלילית ביחס לתקופה קודמת.
- 7.16.2 שני ראשי מערכת שכלל לא הופעלו בשל משקעים רבים שהיו באותה תקופה, אך היתה הערכה של הצריכה.
- 7.16.3 צריכה השייכת לעבודות של השפד"ן. לאחר סיור שנערך במקום עם נציג תאגיד המים נשלחה דרישה של העירייה לזיכוי מלא.
- 7.17 לדברי סגן מנהל מחלקת גנים ונוף, יש מספר ראשי בקרה הנמצאים פיזית במרחק גדול ממד המים של תאגיד המים, ובעזרת הבקרה שנעשתה אותרו מספר מקרים של התחברות פיראטית לצינור המחבר בין מדי המים הללו.
- 7.18 מפקח ההשקיה מטעם חברת "אקווה" (ספק המשנה של חברת "מוטורולה") ביצע את הבקרה אחר צריכת המים, בהתאם למדגם עליו החליט סגן מנהל מחלקת גנים ונוף, בהתאם לניתוח צריכת המים של כל אחד מראשי המערכת.
- 7.19 בשנת 2021 המליצה הביקורת בדוח הביקורת על אגף חזות העיר, כי מידי חודש יוחלט על מספר קבוע של ראשי מערכת שיבדקו על פי תכנית מוגדרת, כך שכלל ראשי הבקרה יבדקו לפחות אחת לשנה, זאת בנוסף לראשי המערכת בהם קיים חשד לחריגה בכמות.
- 7.20 מנהל האגף קיבל את המלצת הביקורת, והחל ביישומה כבר במהלך הביקורת.
- 7.21 לדברי סגן מנהל המחלקה גנים ונוף, נציג חברת "אקווה" המפעיל את הבקרה הממוחשבת עורך השוואה בין קריאות "אקווה" (מד המים הפנימי בתוך ראשי המערכת) לבין קריאות תאגיד המים (מד מים חיצוני שמזין את ראש המערכת) ומעלה את הפערים.
- 7.22 עוד ציין סגן מנהל המחלקה, כי הוא אינו עוקב באופן קבוע אחרי קריאות התאגיד. לטענתו, העניין הועלה בעבר גם בפני עוזרת הגזבר. בעבר היה עובד עירייה שטיפל בעניין. בימים אלו התאגיד עוסק בהחלפת מדי מים לקריאה דיגיטלית מרחוק (מד חדיש ששולח פלט ממוחשב ומדויק יותר) כך שסביר שהפערים יצטמצמו.

שנת 2022 – תקופה 5

- 7.23 הבדיקות של חברת "מוטורולה" מצביעות על הפרשי מדידה בין ראשי המערכות של "מוטורולה" לבין המדידה המבוצעת באמצעות מדי המים. לדוגמא: בדוח צריכה וחיוב תקופתי מס' 5 (חודשים יולי - אוגוסט) לשנת 2022, נציג מוטורולה מצא שתאגיד המים חייב ביתר את העירייה על סך 4,279 קוב שעלותם מוערכת ב- 33,000 ₪.
- 7.24 בהמשך לתוצאות הבדיקות שבוצעו ומפורטות לעיל, לדבריו של סגן מנהל מחלקת גנים ונוף הוא סבור, כי התאגיד תיקן את הטעון תיקון וקיזז מסכום החיוב, אולם הוא אינו ביצע בדיקה לאמת זאת.

חיובי מים

7.25 לסיכום, מההתכתבויות הקיימות בין סגן מנהל גנים ונוף ובין מנהל הגבייה ושירות הלקוחות של תאגיד "מי בת ים" עולה, כי נעשתה בעבר בקרה על צריכת המים בגינות.

7.26 בתום הביקורת, התברר כי קיימים חילוקי דעות בין עוזרת הגזבר לבין מנהל אגף חזות העיר בנוגע להעברת הדוחות של תאגיד המים לבדיקה, כך שעוזרת הגזבר טוענת, כי העבירה אליו את הדוחות לבדיקה, ואילו מנהל אגף חזות העיר טוען, כי מזה תקופה ארוכה הדוחות לא נשלחים אליו. לדבריו, הוא אינו מקבל את הדוחות אף מתאגיד המים.

7.27 למעשה, לא נערכת מזה זמן רב בדיקה של הפערים הקיימים בין רישומי תאגיד המים בנוגע לצריכות בגינות לבין רישומי חברת "מוטורולה לגבי הצריכות בהתאם לראשי המערכת שלהם, על אף שכאשר בוצעו בעבר בדיקות אלו התגלו פערים משמעותיים.

7.28 גם עוזרת הגזבר מציינת, כי בעבר כאשר קבלה משוב בנוגע לבדיקות ההשוואה שבוצעו בין חיובי תאגיד המים לבין הקריאות של חברת "אקווה" התברר, כי קיימים פערים עצומים.

7.29 נציג "אקווה" טוען גם הוא, כי הדוחות התקופתיים של חיובי המים, אינם מגיעים אליו באופן מסודר לבדיקה אחת לחודשיים.

7.30 לדברי נציג חברת "אקווה", מעבר לכך, ועל מנת שהבדיקה (ההשוואה) תהיה יעילה ומדויקת, יש לבצע סנכרון בין כתובת ומספר הראש לבין מספרי הזיהוי השונים (זיהוי מים, מספר המד ומספר הנכס), וכן לציין את מספר המד החיצוני והפנימי. לטענתו, ישנם ראשי מים רבים שאין ברשותו מספרי זיהוי המים שלהם, ולכן אין באפשרותו לערוך את הבדיקה לגביהם. לדעתו, כדאי גם לבדוק שימוש בתוכנה ייעודית לבקרה יעילה יותר על צריכות המים.

7.31 הביקורת סבורה, כי על גזברות העירייה ואגף חזות העיר לוודא, כי אכן דוחות אלו ישלחו באופן סדיר ובמועדם לנציג חברת "אקווה", על מנת שתיערך בדיקה לבחינת הפערים ככל שישנם.

8. חוסר במדי מים בגינות

8.1 לטענת מנהל אגף חזות העיר בשל חוסר במדי מים בשטחי הגינות הציבורי, המדידות של תאגיד "מי בת ים" מסתמכות על ראשי המערכת שהותקנו על ידי חברת "מוטורולה".

8.2 לצורך השלמת מדי מים חסרים אושר תב"ר על סך 750,000 ₪ לרכישת מדי מים.

חיובי מים

8.3 מנהל אגף חזות העיר הזמין במועד הביקורת מדי מים קר"מים (קריאה מרחוק) מתאגיד המים, כמפורט להלן:

8.3.1 חיבור 3/4 (75) כמות- 125

8.3.2 חיבור 1.5 (150) כמות- 13

8.3.3 חיבור 2 (200) כמות- 1

8.4 סה"כ 139 מדים בעלות של 715,825 ₪ כולל מע"מ.

8.5 יש לציין, כי כיום לא קיימים מדי מים הניתנים לקריאה מרחוק.

8.6 לדברי מנהל אגף חזות העיר, אין לו מידע על הצפי להתקנת מדי המים החסרים על ידי תאגיד המים. בתום הביקורת, עדכן מנהל אגף חזות העיר, כי חלק ממדי המים שנרכשו נמצאו כלא מתאימים ויש להחליפם, ולכן הביצוע מתעכב.

8.7 אין ספק שהגורמים הרלוונטיים בעירייה ידעו על החוסר במדי המים מאז הקמת הגינות בעיר, והביקורת מניחה, כי הנושא אף עלה מחדש מפעם לפעם, ובודאי בעת שהעירייה חתמה עם חברת "מוטורולה" בחודש נובמבר 2020 על ההסכם להתקנת ראשי המערכות. לא ברור כיצד ביצע תאגיד "מי בת ים" מדידה של צריכת המים בגינות במקומות בהם אין מדי מים, ועל סמך מה חייב את העירייה, עד שהותקנו ראשי המערכות על ידי חברת "מוטורולה".

8.8 לדברי עוזרת הגזבר, החוסר במדי המים אינו מעיד על כך שהעירייה בהכרח שילמה. עם זאת, לאחרונה חייב תאגיד המים את העירייה על נכסים בהם לא היו מדי מים, וההשערה היא שמדובר על חשבון הפחת של התאגיד.

8.9 הביקורת תמחה על כך שהיו חסרים 139 מדי מים בגינות הציבורי, ועד כה לא נעשתה פעולה לתקצבם ולרכישתם. טוב עשתה העירייה שהעמידה תב"ר לצורך כך, ובצעה הזמנה של מדי מים קר"מים מהתאגיד. כעת, יש לעקוב אחר הביצוע.

8.10 על גזברות העירייה לפעול לזירוז רכישת מדי המים החסרים בגינות, ולדרוש צפי מתאגיד המים להתקנתם.

9. אי ביצוע מדידה של צריכת מים

9.1 הביקורת בדקה את קובץ חיובי המים לתקופה 4 (חודשים מאי - יוני) לשנת 2022 המתייחס לגינות הציבורי.

חיובי מים

9.2 מבדיקת קובץ המים הנ"ל עולה, כי במקרים מסוימים (30 במספר) לא מתבצעת מדידת צריכת המים בגינון הציבורי, משום שהקורא של תאגיד המים אינו מבצע קריאת מדי מים, מהסיבות הבאות:

הסיבה	קוד	כמות
דלת סגורה	10	3
מד מים "לא אותר"	16	7
מד מים "הורד"	27	3
"אדים, לא ניתן לקריאה"	7	5
מד מים "עצור"	1	8
מד מים "שבור"	2	4
סה"כ		30

9.3 בנוסף ישנם 63 מדי מים המוגדרים כ- "אין שימוש".

9.4 נמצא, כי בהיעדר קריאת מדי מים על ידי הקורא של תאגיד המים "מי בת ים", התאגיד מחייב את העירייה לפי הערכות.

9.5 לדברי עוזרת הגזבר, לעיתים הערות נרשמות היסטורית, ובדרך כלל היא מקוזת את החיוב מהחיובים המאושרים לתשלום, להוציא מקרים שבהם יש קריאה וצריכה ולא הערכה.

9.6 בנוסף, בגין 63 מדי מים המוגדרים "אין שימוש", התאגיד מחייב את העירייה על סך של 22.19 ₪ לתקופה (133.14 ₪ ל-6 תקופות) ו-8,387 ₪ כולל מע"מ לשנה.

9.7 יש לציין, כי לדברי עוזרת הגזבר היא מקוזת חיובים אלו מהדוח, והעירייה אינה משלמת אותם.

9.8 על מנהל אגף חזות העיר וגזברות העירייה לפעול מול תאגיד "מי בת ים" לאיתור הסיבות, אשר אינן מאפשרות קריאת מדי מים על ידי הקורא של תאגיד המים, ולחייב את תאגיד המים להחליף את מדי המים: השבורים, העצורים והמדים שלא ניתנים לקריאה.

10. מדי מים ש"לא אותרו"

10.1 עוד נמצא בקובץ זה (קובץ צריכה וחיובי מים לתקופה 4 - חודשים מאי – יוני לשנת 2022), רישום של תאגיד המים ליד 7 נכסים של הגינון הציבורי שמדי המים "לא אותרו".

חיובי מים

10.2 להלן פירוט הנכסים המשויכים לגינן בהם מדי מים "לא אותרו":

זיהוי מים	בתובת הנכס על פי רישומי תאגיד המים
712 10401	יוחנן הסנדלר 2
7122044103	אורט ישראל 7
7120179200	דרך בן גוריון 146
7133002013	קרן קיימת לישראל 11
713512000	החשמונאים 13
7148215101	שדרות העצמאות 63
7146256001	בלפור 2

10.3 על מנהל אגף חזות העיר לפעול לאיתור מדי המים שתאגיד המים לא איתר ביחד עם נציג תאגיד המים, על מנת שתאגיד המים יבצע מדידה מדויקת, ויחייב את העירייה בהתאם למדידה, ולא על פי הערכה כפי שהדבר מתבצע כיום.

פרק ד' - צריכת מים במוסדות חינוך

1. כללי

- 1.1 ברחבי העיר בת ים פרוסים מוסדות חינוך רבים בהם לומדים עשרות אלפי תלמידים בבתי הספר וילדים בגני ילדים.
- 1.2 להלן בטבלה מספרי המוסדות (נכון לשנת הלימודים תשפ"ב) בחלוקה למסגרות ולסוג החינוך:

המוסד החינוכי	מספר המוסדות בחינוך המוכר שאינו רשמי	מספר המוסדות בחינוך הפורמלי	סה"כ
כתות גן (כולל חינוך מיוחד)	61	149	210
בתי ספר יסודיים	8	20	28
בתי ספר על יסודיים	4	11	15

הערה: לדברי עוזרת גזבר העירייה, העירייה אינה נושא בתשלום חשבונות המים של בתי הספר אורט מלטון ואורט רמת יוסף.

- 1.3 צריכת המים במוסדות החינוך, כוללת בין היתר: שימוש במים לשתייה, שירותים, ניקיון, והשקיית גינות בחצרות מוסדות החינוך.
- 1.4 היקף תקציב המים של מוסדות החינוך בעיר בשנת 2021 הסתכם ב- 1,560,000 ₪, שהם 26% מכלל תקציב העירייה לנושא המים.

2. בדיקת חשבונות המים במוסדות החינוך

- 2.1 הביקורת בחנה את צריכת המים וחיובי המים, הפיקוח והבקרה המבוצעים אחר צריכת המים והתשלומים המבוצעים על ידי גזברות העירייה.
- 2.2 בכל מוסדות החינוך אמורים להיות מותקנים מדי מים, המוגדרים על יד תאגיד "מי-בת ים" כצריכת מים של מוסדות ציבור, ובהתאם לכך תעריף המיוחד להם, בציון כתובתם המדויקת, ונתונים המאפשרים לזהות את סוג הצרכן, ולבצע בקרה על היקף על היקף הצריכה והחיובים בכל מוסד חינוכי.

חיובי מים

2.3 כאמור, אחת לחודשיים תאגיד מי-בת ים שולח לגזברות העירייה את החשבון התקופתי (דו-חודשי) של צריכת המים באמצעות קובץ אקסל, המפרט את כלל מוסדות העירייה ובכללם מוסדות החינוך. הקובץ כולל פרטי הצרכן, מספר מד המים, קריאה קודמת, קריאה נוכחית, הכמות שנצרכה בקוב והתשלום הנדרש בגין הצריכה לתקופה שנמדדה.

2.4 כללי הניהול התקין מחייבים לבצע פיקוח ובקרה בכל גוף ציבורי, לפני ביצוע התשלומים, וזאת לצורך אימות הצרכנים, איתור צריכות חריגות, נזילות ועוד.

2.5 בנוסף, תאגיד המים אמור לשלוח למוסדות הרלוונטיים, בהתאם לדוחות הדו-חודשיים, התראות שוטפות במקרים בהם נמדדה צריכה חריגה או קיים חשד לנזילה.

2.6 כמפורט לעיל, מבדיקה בגזברות העירייה נמצא, כי עוזרת הגזבר אכן מקבלת כל תקופה קובץ אקסל דו - חודשי תקופתי. עוזרת הגזבר בודקת את קובץ האקסל ומסמנת בצבעים שונים חיובים על צריכה חריגה או שיש לערוך בירורים לגביהם, או חיובים של נכסים שלא העירייה מחזיקה בהם, ולכן לא אמורה לשלם ועוד.

2.7 עוזרת הגזבר מסרה לביקורת, כי היא פונה לאגף החינוך, על מנת לבדוק ולאשר את חשבונות המים, אך לדבריה אינה זוכה לשיתוף פעולה מצידם. בפועל, החיובים לא נבדקים על ידי מנהלי מוסדות החינוך גם כשמדובר בחיובים חריגים.

2.8 על גזברות העירייה לפעול מול סמנכ"ל חינוך, כדי למנות מטעמו נציג אשר יהיה אחראי לבדיקת קובצי הצריכה וחיובי המים, ואשר יאשר בחתימת ידו את נכונותם, לפני העברתם לתשלום בגזברות העירייה.

3. גני ילדים

3.1 היקף תקציב המים של גני ילדים בעיר בשנת 2021 הסתכם ב- 450,000 ₪, שהם 7.5% מכלל תקציב העירייה לנושא המים.

4. העידר צריכת מים ומדי מים בגני ילדים

4.1 על פי דוח צריכת מים של חברת "גדיר" לתקופה 1 נובמבר - דצמבר 2021 נמצא, כי ב - 3 גני ילדים לא צרכו מים כלל או שהצריכה שנרשמה על ידי תאגיד המים הייתה נמוכה.

4.2 להלן הפרטים:

4.2.1 גן ילדים ברחוב דקר 1 - צריכת המים 1 קוב. מבירור עם מנהלת המחלקה לגיל הרך, יש בכתובת זו גן פעיל.

חיובי מים

4.2.2 גן הילדים ברחוב ישראל ציון 12 - אין מד מים. מבירור עם מנהלת המחלקה לגיל הרך, יש בכתובת זו גן פעיל.

4.2.3 גן הילדים ברחוב הגליל 6 - אין מד מים. ככל הידוע לביקורת, אין במבנה זו גן פעיל, והמבנה נמסר לאגף הרווחה על מנת שישמש כמשרד. מכאן, שהרישומים בתאגיד "מי בת ים" אינם מעודכנים.

4.3 על גזברות העירייה ואגף החינוך בעירייה לבדוק את הסיבה לצריכה הנמוכה בכתובות המפורטות לעיל, ולפעול בהתאם מול תאגיד המים להתקנת מדי מים לביצוע מדידה סדירה של הצריכה.

5. בתי ספר

5.1 היקף תקציב המים של בתי ספר בעיר בשנת 2021 הסתכם ב- 1,150,000 ₪, שהם 20% מכלל תקציב העירייה לנושא המים.

6. מדי מים ש"לא אותרו"

6.1 הביקורת בדקה את קובץ צריכה וחיובי מים לתקופה 4 (חודשים מאי יוני 2022), ומצאה, כי קורא מדי המים של תאגיד המים רשם ליד בית ספר יסודי ממ"ד "נתיבות רבקה" (מוכר שאינו רשמי) הממוקם ברחוב השלושה 41 שמד מים "לא אותר".

6.2 על אגף גזברות העירייה ואגף החינוך לפעול לאיתור מדי המים שתאגיד המים לא איתר ביחד עם נציג תאגיד המים, על מנת שתאגיד המים יבצע מדידה מדויקת, ויחייב את העירייה בהתאם, ולא על פי הערכה כפי שמתבצעת היום על ידי תאגיד המים.

7. היעדר צריכת מים בבתי ספר

7.1 על פי דוח צריכת מים של חברת "גדיר" לתקופה 1 (נובמבר – דצמבר) לשנת 2021 נמצא, כי שני מדי מים המזוהים ושייכים לבתי ספר בעיר, לא צרכו מים כלל או שהצריכה שנרשמה על ידי תאגיד המים הייתה נמוכה באופן משמעותי.

7.2 המדובר הוא במדי מים של בתי הספר:

7.2.1 בית ספר (ככל הנראה ישיבת "אדרת") ברח' גבעתי 22/0 - צריכה 1 קוב.

7.2.2 בית ספר חט"ב רמות ברח' קרן היסוד 12 - 0 קוב.

7.3 על גזברות העירייה ואגף החינוך בעירייה לבדוק את הסיבה לצריכה הנמוכה שנמדדה במדי מים אלו, ולפעול בהתאם מול תאגיד המים. ייתכן ומדובר במדי מים שאינם בשימוש.

8. בתי ספר בניהול עצמי

- 8.1 בסעיף 3.1 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך מספר 3.7-83 בנושא "מעבר בתי הספר היסודיים לניהול עצמי" נקבע, כי "בבסיס המודל הכלכלי של בתי הספר בניהול עצמי עומד איגום של מירב המשאבים הגמישים המוקצים לו ממקורות שונים (משרד החינוך, הרשות המקומית ומקורות נוספים) והעברתו לרשות בית הספר, באופן שהמשאבים יהיו זמינים לבית הספר, והוא יוכל להפנותם לטובת היעדים והצרכים שה"גדיר" לעצמו... סל תלמיד: התקציב המועבר על ידי הרשות המקומית לחשבונות בתי הספר בניהול עצמי לצורך ניהולם כמשק כספים סגור".
- 8.2 בסעיף 3.2 ד (4) לחוזר נקבע: "סל התלמיד... כולל, בין היתר, תקציב עבור ההוצאות האלה: הוצאות תפעול (חשמל, מים...)".
- 8.3 בסעיף 3.2 ד (15) נקבע: "לגבי רכיבי 'סל התלמיד' המתוקצבים על ידי הרשות היא תפעל כדלקמן: ...בתחומי האחריות חשמל ומים, תעדכן הרשות את הסל על פי השינויים במחירים שחלו במהלך שנת התקציב".
- 8.4 במסמך הבנות – מעבר לניהול עצמי נקבע: "המעבר לניהול עצמי נועד... לחזק את המחויבות של בתי הספר לתפוקות ולתוצאות (אחריותיות)... המשרד והרשות מסכימים בזאת להעביר בשנה"ל... את בתי הספר... למתכונת של ניהול עצמי בהתאם לכללים ולהוראות המפורטים במסמך זה... ערב העברת תחומי האחריות המנהלתיים לבתי הספר.
- 8.5 הרשות תדאג שלכל בית ספר בניהול עצמי קיים מונה נפרד של הוצאות התפעול הרלוונטיות, כגון: מים, חשמל וטלפון, אשר מבטא, ככל האפשר את הוצאות בית הספר בלבד..."
- 8.6 לאור האמור לעיל, משרד החינוך רואה חשיבות בתשלום חשבונות התפעול השוטף וחשבונות המים והחשמל, באמצעות בתי הספר בניהול עצמי. זאת, במטרה להעביר את האחריות לבתי הספר מתוך הנחה שבית ספר שיישא בהוצאות אלה בעצמו ידאג לנקוט צעדי התייעלות לצורך הפחתתן.
- 8.7 הביקורת מצאה, כי אכן בתי הספר היסודיים בבת ים התנהלו במתכונת של ניהול עצמי, והם אשר שלמו את חיובי המים שלהם.
- 8.8 יש לציין, כי בשנת הלימודים תשפ"ג (9/2022) החלה לפעול בבתי הספר תוכנית "גפן" של משרד החינוך, ובהתאם לתכנית זו הוטל ביצוע תשלומי המים (והחשמל) על העירייה במקום על התנהלות בתי הספר.

חיובי מים

8.9 עם זאת, בבתי הספר של המוכר שאינו רשמי, העירייה שלמה את חיובי המים. להלן פירוט בתי ספר כפי שעולה מדוח חיובי המים של התאגיד שהעירייה משלמת עבורם חיובי מים:

כתובת	בית הספר
האדמו"ר מבובוב 2	בנות ציון בובוב
השלושה 41	נתיבות רבקה
נחום ניר 23	ישועות יעקב בנים
סמטת הכרמל 6	ישועות יעקב בנות

פרק ה' - צריכת המים במוסדות העירייה

1. כללי

- 1.1 בעיר בת ים פרוסים עשרות של מוסדות עירוניים (למעלה מ- 80) שהעירייה פועלת בהם באופן ישיר או עקיף (באמצעות מפעיל – חברה עירונית, עמותה וכדו').
- 1.2 היקף תקציב המים של מוסדות העירייה בשנת 2021 הסתכם ב - 1,250,000 ₪, שהם כ- 21% מכלל תקציב העירייה לנושא המים.

2. מדי מים ש"לא אותרו"

- 2.1 הביקורת בדקה את קובץ צריכה וחיובי מים לתקופה 4 (מאי יוני 2022). נמצא רישום של תאגיד המים ליד שני נכסים של מוסדות העירייה שמדי מים "לא אותרו".
- 2.2 להלן פירוט הנכסים המשויכים למוסדות העירייה בהם מדי מים "לא אותרו":

מספר זיהוי מים	כתובת הנכס על פי תאגיד המים "מי בת ים"
7138049002	עירייה (מול גן בן גוריון) - סולד הנרייטה 1
7213101400	מוסד חינוכי חינוך - דרך בן גוריון 1

- 2.3 על אגף גזברות העירייה לפעול לאיתור מדי המים שתאגיד המים לא איתר ביחד עם נציג תאגיד המים, על מנת שתאגיד המים יבצע מדידה מדויקת, ויחייב את העירייה בהתאם, ולא על פי הערכה כפי שמתבצע כיום על ידי תאגיד המים.

היעדר צריכת מים ומדי מים במוסדות העירייה

- 2.4 על פי דוח צריכת מים של חברת "גדיר" לתקופה 1 (נובמבר - דצמבר) 2020 ולתקופה 2 (ינואר-פברואר) 2021 נמצא, כי נכסי העירייה במספר כתובות לא צרכו מים כלל או שהצריכה שנרשמה על ידי תאגיד המים הייתה נמוכה במיוחד. כמו כן, בחלקם אין מד מים.

חיובי מים

2.5 להלן פירוט מוסדות העירייה בהם נמצאו הממצאים המתוארים לעיל:

תקופה 2	תקופה 1	מד מים	כתובת הצריכה
1	0	אין	חשמונאים 40
129	0	אין	קינמון אהוד 10
0	0	אין	השלושה 38
0	0	אין	השלושה 36
0	0	יש	השומרון 6
1	0	יש	סולד הנרייטה 20

2.6 על פי נתוני הטבלה נמצא, כי:

2.6.1 בתקופה 1 (חודשים נובמבר – דצמבר) לשנת 2020 ב- 6 כתובות בהם ממוקמים נכסי העירייה נרשמה צריכה 0 וב-4 מוסדות מתוך ה-6, לא מותקן מד מים.

2.6.2 בתקופה 2 (חודשים ינואר – פברואר) לשנת 2021 ב- 3 כתובות בהם ממוקמים נכסי העירייה נרשמה צריכה 0, ב- 2 מהם נרשמה צריכה 1 קוב, וכאמור ב-4 מוסדות מתוך ה-6, לא מותקן מד מים.

2.7 על גזברות העירייה לבדוק את הסיבות להיעדר צריכת מים בכתובות אלו ולפעול בהתאם לממצאים.

פרק ו' - התקשרות עם חברות פיקוח ובקרה

1. כללי

- 1.1 עיריית בת ים התקשרה בהסכם עם שתי חברות פרטיות, כדלקמן:
- 1.1.1 חברת "גדיר הנדסה בע"מ" – עבודות פיקוח, בקרה, וניתוח ממוחשב של חשבונות החשמל והוצאות החשמל של העירייה וכן ביצוע בדיקה ייעוץ, פיקוח, בקרה וניתוח ממוחשב לחשבונות המים של מוסדות העירייה ונכסיה.
- 1.1.2 חברת "מוטורולה סולושנס בע"מ" – עבודות אחזקה, ניהול, תפעול, אספקה והתקנה של מערכת השקייה ובקרת השקייה.
- 1.2 הביקורת רכזה את המסמכים הנוגעים להתקשרויות אלו ובדקה אותם.

2. התקשרות עם חברת "גדיר" בע"מ

- 2.1 בהתאם לביצוע התשלומים לחברת "גדיר הנדסה בע"מ" נמצא, כי העירייה החלה לקבל שירותים מהחברה לראשונה בחודש ינואר 2019.
- 2.2 עם זאת, נמצא כי רק בתאריך 17.11.2019, כלומר כמעט שנה אחרי, פנתה עוזרת הגזבר לועדת ההתקשרויות על מנת שזו תדון בבקשתה לאשר את ההתקשרות עם חברת "גדיר".
- 2.3 הצעתה של חברת "גדיר" היתה הצעה יחידה. ועדת ההתקשרויות אישרה בהחלטתה מיום 19.11.2019 את ההתקשרות עם חברת "גדיר" הנדסה בע"מ בנימוק של "ספק יחיד ולפי המלצת המנהלת".
- 2.4 מבדיקת ההסכם עם חברת "גדיר הנדסה בע"מ" נמצא, כי תקופת ההתקשרות הינה מחודש אפריל 2019 ועד סוף שנת 2019, כלומר 8 וחצי חודשים לפני הדיון בועדת ההתקשרויות.
- 2.5 על פי ההסכם, ניתן להאריך את תקופת ההתקשרות בארבע תקופות נוספות, כל אחת בת שנה אחת. הביקורת מציינת, כי על פי נוהל ההתקשרויות של משרד הפנים, תקופת ההתקשרות לא תעלה על שלוש שנים, כך שתקופת ההתקשרות נקבעה בניגוד לנוהל.
- 2.6 התמורה שנקבעה לתשלום הסתכמה בתשלום חודשי של 11,000 ש"ח לרבעון (לא כולל מע"מ) ובסה"כ עלות שנתית של 44,000 ₪ לא כולל מע"מ.
- 2.7 במהלך השנים הוארך ההסכם בשנים 2020-2021, וביום 10.4.2022 הוארך ההסכם עד 30.12.2022. בתום הביקורת, נמסר מסמך הארכת הסכם זה עד לתום שנת 2023, שנחתם בתאריך 24.4.2023, כלומר באיחור של כ- ארבעה חודשים.
- 2.8 בהארכת ההסכם בחודש אפריל 2022 התווסף סעיף חדש על פיו חברת "גדיר" תבצע קריאה מרחוק של צריכת 8 מדי חשמל משניים שהותקנו במתחם ביה"ס תחכמוני ברחוב הרצל 51 בת ים (אחת לרבעון). החשבונות ישלחו למשתמשים. העירייה תשלם

חיובי מים

לחברה 60 ש"ח לא כולל מע"מ, לכל שעות לכל רבעון, כולל התקנת סים מתאים, לפי סוג השעות ואחריות על אחזקתו והחלפתו בעת הצורך.

2.9 הביקורת בדקה ומצאה, כי טרם שולמו תשלומים בגין סעיף זה משום שהתקנת מדי המשנה בוצעה רק לפני מספר חודשים. בתום הביקורת נמסר, כי הועברו לעירייה הנתונים שנאספו במדי מים אלו.

3. הזמנות עבודה

3.1 הביקורת בדקה את הזמנות העבודה לפיקוח ובקרה על חשבונות המים והחשמל שהוכנו בהתאם להסכם עם חברת "גדיר", להלן:

מספר הזמנת העבודה	תאריך הזמנת העבודה	תקופת העבודה	סכום ההזמנה	תאריך אישור ההזמנה
20191140	3.4.2019	1-3.2019	12,870	5.5.2019
20193969	29.12.2019	4-12.2019	38,610	4.2.2020
סה"כ			51,840	
20201643	31.5.2020	שנת 2020	51,480	14.10.20
20211787	27.5.2021	שנת 2021	51,480	23.6.2021
20221999	15.5.2022	שנת 2022	51,480	29.6.2022

3.2 הביקורת מצאה כי כל הזמנות העבודה המפורטות בטבלה לעיל, הוכנו ואושרו בדיעבד. זאת בניגוד לנהלי העירייה, ולמרות שהחל מסוף שנת 2019 נחתם הסכם לגבי מהות העבודה וסך התשלומים.

3.3 הביקורת מצאה, כי בכל פעם הוכנה הזמנת העבודה על ידי גורם אחר בגזברות או במחלקת חשמל.

3.4 עוזרת הגזבר מציינת, כי הסיבות לאיחורים בהכנת הזמנות העבודה נבעו ממספר סיבות, וביניהם: בעיות טכניות והגדרת גורמים מאשרים מוטעית.

4. תשלומים לחברת "גדיר"

4.1 הביקורת בדקה ומצאה, כי במהלך השנים החל משנת 2019 ועד למועד הביקורת שולמו לחברת "גדיר" התשלומים כפי שנקבע בהסכם עימה.

4.2 מלבד תשלומים אלו בוצעו תשלומים עבור עבודות כדלקמן :

4.2.1 בתאריך 20.11.2019 - ביצוע בדיקות חיבור חשמל בנכסי העירייה בסך 6,552 ₪. הזמנת העבודה על סך 11,700 ₪ הוכנה בתאריך 16.4.2019.

4.2.2 בתאריך 1.1.2020 – בדיקת 11 בתי ספר ו- 3 צרכנים זרים בבני"ס תחמוני – בסך 11,466 ₪. לא נמצאה הזמנת עבודה.

4.3 שני תשלומים אלו נוגעים לנושא חיובי החשמל.

5. טיפול "גדיר" בהחזרים

5.1 העירייה תשלם לחברת "גדיר" 10% מההחזרים שתקבל עיריית בת ים מתאגיד המים בעקבות טיפול של החברה, למען הסר ספק אין מדובר בהחזרים שהינם כתוצאה מהטיפול השוטף, לדוגמא כתוצאה מהערכות של קריאות או מזיהוי מים שלא קיים, והתאגיד חייב בטעות או טעויות חיוב בתעריפים ועוד.

5.2 עוד יובהר, כי לצורך הבחנה בין החזרים שהתקבלו מהתאגיד בעקבות יוזמה ו/או פעילות העירייה לבין החזרים שהתקבלו מהתאגיד בעקבות פעילות "גדיר", הרי שגדיר תעביר את הדוחות לעירייה עם ניתוח הצרכנים החריגים, הצריכות החריגות עוד תעביר "גדיר" לעירייה, דוחות הכוללים ניתוח הצרכנים בהם היתה צריכת מים חריגה. העירייה תהיה רשאית ליזום ולפנות לתאגיד ו/או לחברת גדיר בתביעות לתיקוני חשבונות, להחזרים ועוד.

5.3 "גדיר" תהיה רשאית לפנות בתביעות על התאגיד רק בנושאים בגינם העירייה לא יזמה פניות אל התאגיד או אל חברת "גדיר" כמפורט בסעיפים לעיל. במקרים אלו תהיה זכאית חברת "גדיר" לתוספת לתמורה כמפורט ...

6. התחייבויות חברת "גדיר" הנדסה בע"מ

6.1 הנספח - מפרט עבודות המצורף להסכם, מפרט את התחייבותה של חברת "גדיר" לעירייה. מפרט העבודות מתייחס לחשמל ומים, הביקורת מתייחסת בדוח זה לנושא המים בלבד.

6.2 להלן תמצית של ההתחייבויות חברת "גדיר" על פי מסמך זה :

6.2.1 חברת "גדיר" תבנה בסיס נתונים של צריכת מים של צרכני העירייה בהתאם לאישור העירייה. לדברי עוזרת גזבר העירייה המשימה בוצעה.

6.2.2 החברה בשם העירייה תפנה לתאגיד "מי בת ים" בדרישות לתיקונים של חיובים וזיכויים רטרואקטיביים בהתאם לחוק, וכן תדרוש עבור העירייה הסברים במצבים חריגים כמו: הערכות, צריכות לא סבירות, חיובי יתר וזיכויים שגויים ועוד. הביקורת לא מצאה מסמך שיעיד, כי החברה אכן פנתה לתאגיד "מי בת ים" בנושאים אלו.

חיובי מים

- 6.2.3 החברה תבדוק, תנתח ותפקח על חשבונות המים של צרכני העירייה באופן הבא:
- 6.2.3.1 בדיקת נכונות של כל אחד מחשבונות המים (תעריפים, כמויות, התאמה לסוג הצרכן, שימוש סביר חריגים וכו').
- 6.2.3.2 אופטימיזציה תעריפית ממוחשבת
- 6.2.3.3 השוואת הצריכה שיא ביקוש וצריכה רטרואקטיבית לחודשים קודמים
- 6.2.3.4 פניות לתאגיד מי בת -ים לתיקונים ולזיכויים עבור העירייה בהתאם.
- 6.2.3.5 ביצוע ניתוחים והעברתם באמצעות דוחות ממוחשבים הנדרשים רבעוניים ושנתיים.
- 6.2.4 להלן פירוט סוגי הדוחות ונתונייהם:
- 6.2.4.1 דוח כללי - בדיקה ממוחשבת של כל פרטי החיוב של תאגיד "מי בת ים", ניתוח פיננסי של כל היבטי צריכת המים לצורך תמחור ותקצוב. ניתוח בחינת פוטנציאל החסכון במגזרים שונים.
- 6.2.4.2 קביעת מדדים אובייקטיביים ליעילות השימוש במים. הצגת הצריכה פרופיל בחתכים שונים.
- 6.2.4.3 המחשה גרפית מפורטת של התפלגות הצריכה. המחשה גרפית של התשלום במשך השנה.
- 6.2.4.4 ייעוץ והמלצות/ריכוז נתונים/הפקת דוחות חודשיים.
- 6.2.4.5 **דוח חודשי** - הדוח החודשי יכלול שם הצרכן, מספר הצרכן, סוג החשבון, צריכה חודשית בקובים שיא ביקוש בקובים, צריכה מצטברת, תשלום חודשי, תשלום מצטבר, מחיר ממוצע לקובים, שינוי בצריכה ועלויות לעומת חודש מקביל אשתקד וחודשים אחרים, תוצאות הבדיקה (תקינות ושינויים).
- 6.2.4.6 **דוח תקציב** - מספר הצרכן, מחלקה ו/או אגף מספר תקציב, צריכה בקובים, תשלום בש"ח.
- 6.2.4.7 **דוחות מנהלים** - רשימת צרכנים שצריכתם גדלה ביותר מ-10% מחודש מקביל (או כל אחוז אחר שיקבע ע"י המנהל) אשתקד ו/או מחודש קודם. דוח זיכויים, דוח עם חתכים של צריכה ותשלום, דוח על חריגות הערכות ועוד.

חיובי מים

- 6.2.4.8 **גרפים** - גרפים של צריכה חודשית, תשלומים לפי חודש, צריכה לפי מחלקות ותשלומים לפי מחלקות.
- 6.2.5 סעיף 4-5 כללי, בנספח - מפרט עבודות :
- 6.2.5.1 החזרים וזיכויים לעירייה יועברו באמצעות קיזוז מחיובי הוראות הקבע או באמצעות המחאה לפקודת עיריית בת -ים.
- 6.2.5.2 הדוחות יוגשו לעירייה מדי סוף חודש עבור החודש הקודם.
- 6.2.5.3 החברה תערוך השוואה בין החשבונות של תאגיד המים ובין חיוביהם בבנק ותדווח על כך לעירייה.
- 6.2.6 בכל הנוגע למתן שירותים לעיריית בת ים בתחום המים והביוב יבוצעו בדיקות ייעוץ פיקוח בקרה וניתוח ממוחשב לחשבונות המים וביוב של מוסדות העירייה ונכסיה (להלן צרכני המים וביוב עירוניים ו/או צריכה ציבורית).
- 6.2.7 חברת "גדיר" תפקח תבקר ותתריע בהתאם לנדרש בהסכם ובנספח תיאור העבודה הזה.
- 6.3 הביקורת ביקשה מעוזרת הגזבר לקבל את הדוחות שהעירייה אמורה לקבל מחברת "גדיר" בהתאם לנספח מפרט - עבודות להסכם.
- 6.4 עוזרת הגזבר העבירה לביקורת דוחות שהכינה חברת "גדיר" לתקופות הבאות :
- 6.4.1 1.2021 - 12.2020
- 6.4.2 7.2021 - 6.2021
- 6.4.3 11.2021 - 10.2021
- 6.4.4 3.2022 - 2.2022
- 6.4.5 1.2023 - 12.2022
- 6.5 הדוחות בכל אחת מהתקופות המפורטות לעיל, כללו את הנתונים הבאים :
- 6.5.1 **דוח הנדסי** – **דוח צריכה והוצאות מים למונים** – **קלנדרי לתקופה (חודשיים)** – מציג את השינויים (נומינליים ובאחוזים) שחלו בצריכות המים (ק"ב) ובתשלומים (בש"ח) בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד.
- 6.5.2 **דוח חריגים** - כולל רשימת צרכנים שבהם התגלה שינוי לעומת חודש קודם ולעומת חודש מקביל אשתקד. הנתונים מוצגים במ"ק ובאחוזים.
- 6.5.3 **דוח מסכם** לתקופה בת חודשיים – כולל שינויים בצריכה לעומת חודש מקביל אשתקד, צרכנים חדשים (ככל שנוספו), מונים בהערכה אשר חויבו בהערכה מעל 2 תקופות, ללא צריכה מעל 3 תקופות (קיימת המלצה לבצע

חיובי מים

גמר חשבון על מנת למנוע תשלומים קבועים, בהנחה שאין שימוש עתידי), צריכות גבוהות שירדו משמעותית בהשוואה לתקופה קודמת (קיימת דרישה שבמקרה המזוהה כנזילה, להעביר חשבונית תיקון על מנת שתוגש בקשה לתאגיד להחזר בגין הנזילה).

6.5.4 **דוח מנהלים** - הצריכה הכוללת לחודש (במ"ק ובש"ח) וצריכה מצטברת, כולל התפלגות צריכת המים והתשלום עבורה ב- 12 החודשים האחרונים (בגרפים).

6.5.5 **דוח צריכה קלנדרית למחלקות לתקופה** - כולל כתובת הנכס, מספר הנכס והיקף הצריכה במ"ק לאורך 12 חודשים אחורה. הדוח מחולק לקטגוריות לפי סוג הנכס.

6.5.6 **דוח תשלומים קלנדריים למחלקות - מפורט** - כולל כתובת הנכס, מספר הנכס והחיוב בשקלים לאורך 12 חודשים אחורה. הדוח מחולק לקטגוריות לפי סוג הנכס.

6.6 הביקורת התרשמה, כי הנתונים הרבים והמקיפים העולים מהדוחות האלו לא נבדקים לעומקם, על מנת להסיק מהם את המסקנות המתבקשות, כגון: במקרים של חריגה בצריכה – מה הסיבות לכך (שינוי בסוג השימוש בנכס, נזילה וכו').

6.7 למעשה, העירייה משלמת לחברה על מנת שזו תנתח לנו את הנתונים על צריכת המים וחיובי המים, אולם העירייה אינה משתמשת בשירות זה במלוא הפוטנציאל שלו.

7. בסיכום הביקורת ובהמשך לשאלות הביקורת, העבירה עוזרת הגזבר את ההתייחסותה בנוגע להתקשרות עם חברת גדיר", כדלקמן:

7.1 חברת "גדיר" קבלה מהתאגיד "מי בת ים" דוח אקסל מסורבל של כל מדי המים המשוייכים לעיריית בת ים לפי רישומיה. על בסיס נתונים אלה ערכה חברת "גדיר" על פי הנחיית עוזרת הגזבר קטגוריות זהות לאלה של החשמל. קיימת סבירות גבוהה מאד שבסיס הנתונים הזה אינו נכון הן בהתייחס למספרי מדי המים, לאופן השימוש ולשיוכם לקטגוריה זו או אחרת והן לכתובות הצרכנים.

7.2 מאידך, לדברי עוזרת הגזבר חשוב היה ליצור סדר כלשהו בדוח הצריכה שנשלח מהתאגיד, מתוך ידיעה כי לאחר ביצוע הסקר הנתונים הללו יהיו בסיס ראשוני שעליו יערכו שינויים בהתאם לממצאי הסקר, כתובות שימושים, זהות המשתמשים בנכס ועוד.

7.3 תוצאות הסקר טרם הוטמעו לבסיס הנתונים הראשוני הזה, ולכן הדוחות טרם משקפים נכונה ב- 100% את הקיים בשטח בפועל, ולכן השימוש בדוחות אלה הוא בהתאם, עד אשר יעודכן נכונה.

חיובי מים

8. עוזרת הגזבר תיארה את תמצית השימושים בדוחות הבקרה והפיקוח המופקים ע"י חברת גדיר, כדלקמן:

ברמת המקרו:

8.1 מגמתיות של הקטגוריות ירידה או עלייה בצריכת המים עונתיות ועוד בעיקר בקטגוריות השכיחות, גינון וכו'.

8.2 שימוש שוטף בנתוני הדוחות לעריכת תקציב עירוני ולתמחור עלויות בבדיקות כספיות שונות.

8.3 בתקופת הקורונה נבדק החסכון בעלויות החשמל והמים של הנכסים העירוניים, בתי ספר וגני ילדים לצורך בדיקת הניצול התקציבי והפחתה בעלויות.

8.4 נתוני הדוחות משמשים לדיווחים למשרדים ממשלתיים לצורך קבלת השתתפות תקציבית.

8.5 נתוני הדוחות שימשו בעבר לניתוח כספי לצורך אומדני מכרזים.

8.6 לדוחות אלו קיימת חשיבות בעיקר בכל הנוגע לשמירת נתונים באופן היסטורי. כאשר יש צורך בהמצאת נתוני צריכה היסטוריים במהלך שנים, או הצורך לחייב משתמש שלא שילם את המים בנכס, או בתביעות משפטיות שיש צורך להמציא נתוני עלויות מים הקשורים לנושא התביעה, הדוחות האלו מהווים בסיס נתונים לחישובים.

ברמת המיקרו:

8.7 מעקב אחר צרכנים ספציפיים כגון: האיצטדיון העירוני, מכון הביוב, חווה חקלאית ועוד.

8.8 בחינת חריגות מהותיות או הערכות מוגזמות. בכל הנוגע להערכות חוזרות ונשנות, ותעריפים מוטעים, חברת "גדיר" מעבירה לתאגיד המים ומיידעת את עוזרת הגזבר.

9. מהמתואר לעיל ניתן להתרשם, כי קיימים קשיים ובעיות בבדיקת חיובי המים ובאישורם לתשלום. גזברות העירייה נדרשת למצוא את הפתרונות על מנת שדוח הצריכה וחיובי המים יבדק באופן מלא ושתהיה התייחסות מקיפה יותר לחריגות, שינויים וכדו'.

10. חברת "מוטורולה סולושנס בע"מ"

10.1 העירייה התקשרה עם חברת "מוטורולה סולושנס בע"מ", למטרת מתן שירותים לביצוע עבודות אחזקה, ניהול, תפעול, אספקה והתקנה של מערכת השקייה ובקרת השקייה בעיר בת-ים. ההתקשרות בוצעה לאחר שועדת המכרזים בהחלטתה מיום 22.10.2020 החליטה על מתן פטור ממכרז לביצוע עבודות אלו.

חיובי מים

10.2 בתאריך 1.11.2020 נחתם ההסכם בין העירייה לבין חברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ". תקופת ההסכם היא מיום 1.11.2020 עד 30.10.2022.

10.3 ההסכם נחתם לתקופה של שנתיים עד לתאריך 30.10.22. למרות שההסכם לא התייחס להארכת התקופה, מצאה הביקורת, כי בחודש דצמבר 2022 חודשיים לאחר שפג תוקפו של ההסכם המקורי, החליטה העירייה להאריך את תקופת ההסכם ב- 12 חודשים נוספים, כלומר עד לתאריך 31.12.2023. יש לציין, כי הקבלן קיבל תשלומים גם לגבי התקופה שפעל ללא הסכם חתום.

10.4 על פי ההסכם העירייה תשלם לחברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ" תמורת התחייבויותיה סך של 31,900 ₪ לחודש לא כולל מע"מ.

11. התחייבות חברת מוטורולה סולונשנס בע"מ

11.1 מעיון בהסכם שנחתם בין העירייה לבין חברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ", עולה בין היתר, כי בגוף ההסכם שבין העירייה לחברה, אין התייחסות לבדיקות של הדוחות התקופתיים של ראשי המערכות, אשר הנציג של חברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ" אמור לבדוק כל תקופה (אחת לחודשיים), ולהעביר לאחר בדיקה לעוזרת הגזבר בעירייה להמשך טיפול מול תאגיד "מי בת ים".

11.2 נציג חברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ" אינו מגיע למשרדי אגף חזות העיר בשעות 07.00 בבוקר ועד השעה 15.00 כפי שנקבע בתנאי ההסכם.

11.3 נציג חברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ" לא מגיש דוחות טיפול תלת - חודשיים ושנתיים של ראשי המערכות למנהל אגף חזות העיר בהתאם לתנאי ההסכם.

11.4 לשאלות הביקורת בנושא יישום ההתחייבויות בהסכם השיב נציג חברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ", כדלקמן:

11.4.1 **בעניין נוכחות יומית של נציג חברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ", במשרדי אגף גינון - בהתאם להסכמות (שכבר קיימות מספר שנים) עם מנהל אגף חזות העיר, טכנאי מטעם נותן השרות מגיע לשטח (לא למשרד) לטובת טיפול פיזי בכל הנדרש בשטח. הטכנאי מגיע לבקרים הרלבנטיים בהתאם להוראות של המפעיל ותחת השגחתו. בנוסף המפעיל נותן מענה יום יומי משעה 07.00 עד השעה 16.00 (וגם מעבר) בכל הקשור להפעלת המערכת, מענה לפניית מהשטח, עבודה מול מנהלי עבודה וקבלנים שונים, הוצאת דוחות ועוד.**

11.4.2 **בעניין דוחות על טיפול תלת חודשי ושנתי - אחת לשנה מתבצעת אחזקה מונעת. כמו כן, אחת לשנה נבדקים כל הבקרים בצורה יסודית בשטח. במהלך השנה מטופלות תקלות בהתאם להתראות און ליין.**

11.5 הביקורת ממליצה, כדלקמן :

11.5.1 לכלול במכרז/בהסכם הבא את ההתייחסות לבדיקת הדוחות התקופתיים של ראשי המערכות, כולל קביעת לוח זמנים לסיום הבדיקה, והעברת ממצאיה לגזברות העירייה.

11.5.2 על מנהל אגף חזות העיר לפעול מול חברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ", ליישם את התחייבותה בהתאם להסכם, ובין השאר לפעול לקבלת דוחות טיפול תלת - חודשיים ושנתיים של ראשי מערכות באופן שוטף בהתאם להסכם.

11.5.3 בפני מנהל אגף חזות העיר עומדת האפשרות לפנות לאחראים על הכנת המכרזים/ההסכמים לבצע שינויים בהסכם, שכן ההסכם עם חברת מוטורולה מסתיים בימים אלו (30.10.2022).

11.5.4 בתום הביקורת נמצא, כי הארכה אחרונה להסכם זה בוצעה בתאריך 1.2.2023 באיחור של שלושה חודשים עד לתום שנת 2023.

12. בדיקת דוחות מים תקופתיים

12.1 דוחות תקופתיים של צריכה וחיובי מים מגיעים לגזברות העירייה, הגזברות מעבירה את הדוחות של הגיגון לנציג חברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ", מנהל אגף חזות העיר וסגן מנהל מחלקת גנים ונוף, לשם בדיקתם. לאחר בדיקת נציג חברת "מוטורולה סולונשנס בע"מ", מוחזרים הדוחות לגזברות העירייה, לשם המשך טיפול מול תאגיד המים.

12.2 נמצא שלא כל ראשי המערכות נבדקים בכל הדוחות התקופתיים על ידי נציג חברת מוטורולה. נציג החברה מסר לביקורת, כי בכל דוח תקופתי הוא בודק קריאות של לפחות שליש מראשי המערכות, כך שבמהלך שנה אחת הוא בודק את כל ראשי המערכות.

12.3 כמו כן, נמצא, כי הגזברות העבירה דוחות דו-חודשיים לתקופות 1 ו-2 דוח דו-חודשי לתקופה 3 הועבר ללא עמודה של מספר "ראש מערכת".

12.4 על מנהל אגף חזות העיר לפעול מול גזברות העירייה לקבלת דוחות תקופתיים בשלימותם ובמועדם, ולוודא בדיקתם על ידי נציג חברת "מוטורולה" והחזרתם לאחר בדיקה לעוזרת הגזבר.

13. הזמנות עבודה

13.1 הביקורת בדקה את הזמנות העבודה שנערכו על ידי אגף חזות העיר לעבודות אחזקה, ניהול, תפעול, אספקה והתקנה של מערכת השקיה ובקרה בהתאם להסכם עם חברת "מוטורולה", להלן:

מספר הזמנת העבודה	תאריך הזמנת העבודה	תקופת העבודה	סכום ההזמנה	תאריך אישור ההזמנה	הערות
20190994	18.3.2019	1-8.2019	298,584	17.4.2019	הזמנת העבודה הוכנה ואושרה בדיעבד.
20192732	2.9.2019	9.2019-3.2020	261,261	5.9.2019	
20201095	16.3.2020	+ 4.2020 מחצית חודש מאי	55,984	23.3.2020	
20201505	18.5.2020	מחצית חודש מאי 2020 – 8.20-20	130,630	25.5.2020	
20203002	12.10.2020	9-10.2020	74,646	25.10.2020	הזמנת העבודה הוכנה ואושרה בדיעבד.
20210508	7.2.2021	11-12.2020 1-10.2021	447,876	14.2.2021	הזמנת העבודה הוכנה ואושרה בדיעבד.
20213891	8.11.2021	11-12.2021 1-4.2022	223,938	9.12.2021	הזמנת העבודה אושרה בדיעבד.

חיובי מים

מספר הזמנת העבודה	תאריך הזמנת העבודה	תקופת העבודה	סכום ההזמנה	תאריך אישור ההזמנה	הערות
20221808	3.5.2022	5-7.2022	111,969	22.5.2022	
20224092	23.10.2022	8-10.2022	111,969	30.10.2022 2	הזמנת העבודה הוכנה ואושרה בדיעבד.
20224168	27.10.2022	11-12.2022	74,646	2.11.2022	

13.2 מנתוני הטבלה עולה, כי חלק מהזמנות העבודה הוכנו ואושרו בדיעבד.

14. תשלומים לחברת "מוטורולה"

14.1 הביקורת בדקה ומצאה, כי במהלך השנים החל משנת 2019 ועד למועד הביקורת שולמו לחברת "מוטורולה" התשלומים כפי שנקבע בהסכם עימה.

14.2 בנוסף, שולם תשלום אחד עבור עבודות, כדלקמן:

14.2.1 בתאריך 20.8.21 – התקנת פאנל סולרי מחדש כולל יציקה לאחר שנפגע מוונדליזם בסך 1,216 ₪.